

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

A D R E S A S:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 32 (330) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1953 m. RUGPJŪČIO-AUGUST 19 d.

PRICE 10 ct. XIII METAI

ISIKURIA NERAMUMŲ ŽIDINIAI

Prėjusią savaitę pasaulyje išsiliesnojo labiau politiniai židiniai, kurie kol kas nerodo tendencijos nusiraminti ir užgesti. Kol kas jie daugiau linkę dar daugiau išsiliesnoti, nes yra „nuosirdžių pūtėj“, kurie tą tikslą ir žino, kad kurs tytų visą laiką jų kuriamąją ugnį.

Tai, kuomet susidomėjusi, net ir oficialiai, visa žmonija, tebėra

KOREJOS TAIKOS KLAUSIMAS.

Šiuo reikalu sušaukta ir rugpjūčio 17 dieną pradėjo posėdžius Jungtinių Tautų Organizacijos nepaprastą pilnates sesiją, kuri turi išspręsti principinius Korejos taikos klausimus.

Aptarusi reikalą, pilnates sesija turės sudaryti Politinę Komisiją, kuri nuspręstų taikos ir tolimesnio Korejos likimo klausimus.

Kanados užsienio reikalų ministeris p. Pearsonas, atidarydamas sesiją, pareiškė viltį, kad Korejos laisvei ir tautai sudėtos gyvybės aukos turėtų paskatinti šalį rasti visai rimtą išeitį.

Tačiau jau ne nuo šiandien yra pažiūrų skirtumai, kurie dabar pasireiškia, atrodo, pačiu aštrumu.

Jau vien vakariečiai neranda visai sklandžios bendros kalbos.

KAIP SUDARYTI POLITINĘ KOMISIJĄ,

kuri tartų svarų žodį. Nuomonių skirtumas, kaip ir visą laiką ir kitais klausimais, pasireiškia tarp JAV ir DB su Prancūzija. Šios dvi ir Politinę Komisiją reikalauja įsileisti Rusiją, Kiniją ir Indiją, o Amerika to nenorėtų. Pagaliau jau išsiaiškinta, kad Indija pati ne sutinka į tą Komisiją įeiti. O Amerika pagaliau sutinka, kad į Komisiją įeitų Rusija, bet kaip šiaurinės Korejos ir Kinijos atstovė, nes Rusija už visą Korejos karą yra kalta: Rusijos iniciatyva jis pradėtas ir visą laką jos buvo palaikomas, — todėl Rusijai tenka ir atsakomybė. Tai yra tiesa, su kuria negalima nesutikti.

Atvirai sakant,

KOREJOS PALIAUBOS TURI BEGALES PAINIAVŲ.

Visų pirma, kad taikos nenori pasaulinis komunizmas, kuris todėl visokiais būdais ir iš visų pusių „i taikos ratus kiša pagalius“. Jeigu ne tvirtas Jungtinių Valstybių nusistatymas ir laikymasis, tai Koreja jau seniai būtų komunizmo smaku praryta. Visą bėdą, kad Amerikai vienai tenka nešti visus taikos naštos sunkumus ir atlaikyti puolimus ne tik tiktai sovietijos, bet ir savo „kaimynų“ vakariečių — Anglijos ir Prancūzijos, kurios tam, atrodo, tiktai ir politikuoja, kad sudarytų sovietijai vėslią dirvą.

Antra painiava yra ta, kad šiaurinė Koreja jau laužo paliaubų sutartį.

Buvo sutarta, kad visi karo belaisviai turi būti grąžinti. Dabar gi, tuo pretekstu, kad esą komunistai nuteisė ir pasodinę į kalėjimą pietiečius, tai už tai jų neatiduoda... Tai, žinoma, tiktai priekabė, kad tiktai drumstų paliaubas ir ne prileistų prie taikos.

Bet akivaizdoje tokio pa-

Pasaulinė įvykių savaitė

liaubų laužymo, JTO karo vaļovybė pareiškė, kad kol komunistai neišpildys sutartų paliaubų sąlygų, iš pietinės Korejos nebus atleisti 3.000 šiaurinių karo belaisvių, kaip užstatas. Taigi, anot patarles, „dantis už dantį...“ O kai tokiu būdu vyksta „taika“, tai ar galima pasitikėti, kad komunistai prie jos eitų?

PRIEVRTINIAI „KOMUNISTAI“.

Tuo tarpu Korejoje tebevyksta karo belaisvių paskelimas. Sugrįžantieji pasakoja, kad šiaurinės Korejos, Mančžurijos ir Kinijos valdžios karo belaisvius užlaikė pasibaisėtina — marino badu, šal de šalčiu, negyde, — vis stengdamiesi priversti ir prikalbėti, kad jie negrįžtų namo ir pasidarytų komunistais. Tokiems jau siūlė visokias gerybes. Tokiu būdu esą padarę apie 100 komunistų. Taip gūriasi komunistų spauda. Tiksliai klausimas, ar juos išlaikys, ar jie apklausinėjami nepasisakys, kad jie prievarta padaryti „komunistais“ ir dabar grįžta namo... Pagyvensim — pamatysim.

Kitas

DIDELIS NERIMO ŽIDINYS YRA IRANAS — IRAKAS.

Galima sakyti, kad Irane-Persijoje įvyko perversmas. Mossadeghui pavykus sudaryti daugumą prieš parlamentą (kažin kokių būdu — dar neaišku), jis pasijuto vieninteliu valdovu. Karalius bandė padėti gelbėti, paskyręs naują ministrų pirmininką, bet Mossadegh nepasidavė. Kalbama, kad buvęs kėsinamasis Mossadegh gyvybę, bet diktatūrą, sąlygose sunku yra spręsti, kur yra tiesa ir kur falsifikatas. Diktatoriai dažnai sufabrikuoja visokius pasikėsimus, kad tuom pakeltų savo asmenį ir išgarsėtų. Ga na to, kad tūlas pulkininkas, kuris eįs nušauti Mossadegho, buvęs atpažintas ir su naikintas. O susidarius kritiškai padėčiai,

IRANO KARALIUS PABĖ GO Į IRAKĄ.

Tokiu būdu, Irake kol kas viešpatauja diktatorius Mossadegh. Iš to tragedijos nebūtų, jeigu tuo ir pasibaigtų. Karaliai jau visur beveik atgyvenę savo ir niekas dėl to nesi jaudina, kai jie pašalinami arba jie patys pasišalina. Bet Irane politinės painiavos, už kurias nemaža dalimi bus atsakingi ir anglai, neradę susitarimo dėl Irano nacionalizmo tų naftos šaltinių, — yra daug painesnės, nes į Iraną visą laiką skverbiasi Maskva. Ji jau dukart buvo įkėlus savo kruvinąją koją, bet dėka Amerikos intervencijai abu kartus turėjo trauktis. Nepavykus tiesiogiu būdu, Maskva suplanavo klastą — pažaisti nacionaliniais Irano jausmais.

SAVAIME AIŠKU, KAD IRANAS TURI TEISĘ TVARKYTIS SAVARANKIŠKAI.

Jis neabejotinai teisę turi savo šalyje šeiminkauti. To dėl jis turėjo teisę ir nusavinti visą naftos pramonę. Bet... Anglija, kuri Irane turėjo naftos koncesiją, taip pat turėjo rasti susitarimą. Deja, Anglija neišvengė kapitalistinės

klaidos, kokias ji ir toliau daro, ir su Iranu nesutarė. Maskvai to tiktai ir reikėjo. Ji pakurstė Iraną ir dabar jame jau siautėja Maskvos agentai — komunistai. Ir kažin, ar Iranas nenuriedės į „Maskvos sterblę“, kaip „visai pri-nokęs obuolys“. Už tai Maskva būtų dėkinga tinkamai Anglijai.

Šios iraninės painiavos tuo pavojingos, kad

IRAKE TAIP PAT NERAMU.

Buvo pranešta, kad Irake įvykęs pasikėsinimas prieš ministrų pirmininką. Irake, kaip žinia, visą laiką viešpatauja politinis įsitempimas ir nerimas, kaip sunkios prieblandos, gaubia visą laiką šią naują ir pasaulinių įtakų varginamą valstybę. Prieš kelis metus ten įvyko politinis nužudymas. Dabar vėl kartojasi.

O čia Mossadegh įteikė Irakui notą dėl pabėgusio ten Irano karaliaus Mohamed Reza Pahlevi, kuriam Irakas suteikė prieglaudą. Taigi Artimuosiuose Rytuose iškyla labai rimtas neramumų židinys, dėl kurio gali susidaryti didelių tarptautinių painiavų.

TRĖČIAS NERAMUMŲ ŽIDINYS YRA SOVIETI- JOS OKUPOUOTOS SRITYS.

Didelį furorą sukėlė Berlyne dalinamieji „Eisenhowerio siuntiniai“, kurių komunizmo ir sovietinės okupacijos išvargintieji vokiečiai atėina atsitiinti iš už šimtų mylių. Tokiu būdu susidaro didelė demonstracija ir prieš okupaciją ir prieš komunistus. Demonstracija tokia didelė, kad kelia nerimą visoje sovietijoje. „Eisenhowerio siuntinių“ dalinimas vystosi į atvirą pasipriešinimą visoj sovietijoje, ir pasipriešinimą visam komunizmui. Tai palaiko okupuotųjų sričių žmonių viltis išsivaduoti iš komunistinės vergijos.

Deja ir čia Anglija su Prancūzija, susirūpinusios palaikyti komunizmo smurtą ir agresiją, daro intervencijų ir todėl prašo... nutraukti maisto siuntinių dalinimą... Matyti, dar kartą patvirtinama sena patarlė: „Ką Dievas nori nubausti, tam atima protą“.

Idomu, kad

MASKVA VAKARINEI VOKIETIJAI ĮTEIKĖ PASIŪLYMŲ NOTĄ.

Kai v. Vokietija ruošiasi parlamenč rinkimams, Maskva bando pakišti koją, — siūlo Adenaueriui į pagalbą... Grotewohlį...

Bet Adenaueris supranta, kad Grotewohlis yra tiktai Maskvos marionetė, todėl jis sutinka tartis su Maskva, bet ne su Grotewohlį.

Šią piliuojančią Vokietijos suvienijimo žaidimą, kai nėra rimtų chirurginių priemonių, radikalaus įsikūsimas niekas ne pagydytų. Štai kad ir dabar vakariečiai vėl Maskvai įteikė pasiūlymus atnaujinti derybas ir dėl Vokietijos ir dėl Austrijos taikos sutarčių sudarymo. Bet ar gali kas pavykti, kai

MASKVA TURI TIKSLĄ IŠLAIKYTI OKUPOUOTAS SRITIS?

Žinoma — ne. Tai tiktai tuščios pastangos ir bergždžias darbas. Kol kokia nors lių.

jėga neprivers, tol Maskva ne susitars geruoju apeleisti ir Vokietiją ir Austriją, ir kitas jos jėga užgrobtas sritis. Todėl šis židinys yra pastovus ir ne pagydomas.

KETVIRTAS ŽIDINYS YRA INDOKINIJĄ.

Amerika remia Prancūziją, bet ar nebūtų geriau, kad ji paremtų Kambodžą ir kitas valstybes, kad jos greičiau nušakratytų Prancūzijos pastangomis kaip nors ten išsilaikyti? Šios valstybės — Kombodža, Vietnamas ir Laos — yra pasiryžusios gyventi savarankiškai ir tam turi visas teises. Prancūzija gi jų nenori išleisti iš savo rankų, kaip Anglija Irano koncesijų. Ant to lošia Maskva, kurstydamą tų kraštų nacionalizmą, o su nacionalizmu įsigali ir komunizmas, apie kurį žmonės neturi supratimo.

Ir taip dėl nenuolaidumo tautiniams kraštų siekimams iš antikomunistinio fronto pačių tūlų vakariečių išjungiamos vad. arabiškos valstybės ir Indokinijos valstybės. Ir taip paliekami be rimtų gydymo priemonių židiniai, kurie juo toliau, juo stipriau ima negaluoti ir grėsti pavojais visai žmonijai.

GAMOS NELAIMĖ GRAIKIJOJE.

Graikijos salose vyksta žemės drebėjimas, kuris padarė daug nuostolių. Žuvo labai daug žmonių — keli tūkstančiai. Sugriauti pastatai ir liko be pastogės apie 200.000 žmonių. Žemės drebėjimo metu kai kurios vietos buvo užpiltos vandens.

KOMUNISTAI APIE KOMUNISTŲ ISDAVYSTĘ.

Nė viena partija neturi tiek išdavikų kaip komunistų partija. Dabar komunistų spauda praneša, kad šiaurinės Korejos valdžios žmonės buvo sumanę išduoti komunizmą ir bandė padaryti perversmą. Va dovavęs vicepremieras Pak Hun Yong ir Tarybos inspektorius Lee Sung Yap. Abu ir dar 8 asmenys esą sušaudyti. Matyti, Maskva susigriebė ir sau nepatikimus politikus, kurie norėjo Korejai laisvės, lik vidavo.

Persija iš Rusijos reikalauja 11 tonų aukso už patar-navimus Antrojo karo metu.

Rusų rašytojas Solochovas taip pat „įspyrė Beriją“, kurį prieš suėmimą garbino...

Rytinės Vokietijos darbininkai tęsia pasipriešinimą sovietijai.

Amerikiečiai 1200 Berlyno vaikų lėktuvais išvežė į vak. Vokietiją poilsio ir atsigauti gamtoje.

Churchillis pareiškė pritarimą 16-los valstybių pareiškimui, kuris įteiktas JTO generaliniam sekretoriui, kad jeigu komunistai pakartos Korejos užpuolimą, tai visos jos stotų ginti Korejos, bet konfliktas tada jau nesiribos vien Koreja, bet apims ir kitas sritis.

Australija pastatė pirmąjį sprausminį lėktuvą, greitesnį už garą.

Čekoslovakijos komunistai prisipažina, kad jie nemoka šeiminkauti, kad pramonė netesi planų, kad viskas irsta ir smunka.

Per 8 pastaruosius metus Jungtinės Valstijose pastatyta viso 33 milijonai 500 tūkstančių naujų keleivinių automobilių.

VOKIETIS PASAKOJA APIE LIETUVOS PARTIZANUS.

Tūlas vokietis, besigindamas nuo bado, buvo nuvykęs į Lietuvą ir ten kurį laiką gyveno. Dabar jis jau repatrijuotas į Vakarų Vokietiją. Jis įdomiai pasakoja apie Lietuvos partizanus.

Eigulys V. turėjo paslėptą baterinį radijo priimtuvą, kuriuo mudu ištisomis naktimis klausydavomės politinių pranešimų iš visos Europos, o taip pat ir „Amerikos Balsą“. Pagautus pranešimus vokiečių, rusų ir lietuvių kalbomis surašydavome ant popierio ir perduodavome specialiam partizanų pasiuntiniui. Partizanai žinias mašinėle išspausdindavo ir padauginę išklijuodavo ant medžių, išmėtydavo, prisegdavo prie durų gyvento joms pasiskaityti. Šioje apylinkėje partizanų buvo labai daug. Mudu abu partizanams padėdavome. Pats eigulys kartą su manim nuvyko į mišką ir suradęs tinkamą vietą bunkeriu, padarė planą, nupio-vėme kelis medžius ir nuvežė lentpjūvę iš jų padarė lentas būsimam bunkeriu. Prieš tai eigulys buvo gavęs pranešimą, kad atvyksta iš kitur partizanų apie 20 vyrų ir jiems turi būti paruoštos slėptuvės.

NKVD įtarė eigulį bendradarbiaujant su partizanais. Kelis kartus buvo areštavę ir tardę. Visuomet grįždavo smarkiai sumuštas. Jo žmona jam liepdavo mesti tą pavojingą žaidimą, jei jau ne dėl savęs, tai bent dėl senos motinos ir mažų vaikų. Tačiau tar-

ŠALPOS FONDAS SURINKO 1000 DOLERIŲ.

Pranešame visuomenės žinią, kad už surinktą 1000 dolerių nuopirka ir pasiūta į Vokietiją lietuviams 13.158 svarai cukraus. Taigi iš Kanados lietuvių kiekvienas Vokietijoje vargstantis tautietis, pradedant nuo mažiausio iki seniausio, gaus daugiau kaip po 1½ svaro cukraus.

Gaila, kad daugelis Kanados kolonijų neprisiėdė prieš šio vajeaus. Tačiau tikimės, kad sukurs ir tos kolonijos su rinkti galimai daugiau pinigų, kad užtektų ne tik Vokietijoje esamoms pr. mokykloms išlaikyti, bet liktų dar ir taukams nusiųsti.

Š. Fondo adresas pinigams siųsti: 202 St. Clarens Ave, Toronto. C. Komitetas.

PRARADO VISKĄ BESIMAUDANT.

Kai Jurgis Ivanauskis, gyvenantis 25 Kaswick Street adresu St. Catherine, Ontario, lankėsi Crystal Beach vasarvietėje, Lake Erie pakrantėje, jis prarado viską, pilna to žodžio prasme. Jam maudantis vagys paėmė jo piniginę su šimtu dolerių ir asmens dokumentais, automašinos raktus, jo batus, kelnes ir marškinius bei du moteriškus rankinukus. Vagys nusinešė ir pilką antklodę, ant kurios tie daiktai buvo sudėti. Ivanauskis pranešė apie vagystę policijai ir pradėjo kelionę atgal į St. Catherine's maudymosi kostiume.

J. J. J.

Naujas Bombėjaus burmistras, Dr. P. A. Dias priklauso Kongreso partijai ir laimėjo rinkimų kovą tik dviem balsais, nugalėdamas indų kandidatą Bharuchą. Tai yra pirmas katalikas, tapęs burmistru Bombėjaus mieste.

dymai ir NKVD teroras jį dar labiau pastiprindavo, ir jis su dar didesniu inirtimu dirbo krašto laisvinimo darbą. Aš pats kartą mačiau, kai jo ūkin atvykę sribai, kišdami kumštis po nosim keikė ir šaukė: „Pasakyk, V, rupežė, kur yra banditai...“

1951 metų balandžio mėn., mūsų miškelyje įvyko kautynės partizanų su NKVD garnizonu, kuris buvo apsūps višą miškelį ir čia žuvo man pažįstami partizanai „Žemelis ir Gailutis“. Kautynės vyko visą savaitę, per kurias žuvo dar 13 partizanų. Enkavedistų žuvo apie 50. Partizanai apsupimo žiedą pralaužė ir pasi-traukė. Po to eigulys ir vėl buvo tardytas. Tardė ir mušė ir mane.

Po šių kautynių partizanai sumanė NKVD atkeršyti. V brolis buvo vieno netolimo kolchozo pirmininkas. Iš šio kolchozo partizanai išsivardė visus gyvulius ir liepė kolchozo pirmininkui apie tai tuojau pranešti NKVD garnizonui. Gyvulius suvarė miškelin, o patys užėmė pozicijas, išstatė sunkiuosius kulkosvaidžius ir minosvaodžius, laukdami atvykstant „draugų“. Ilgai laukti neteko. Atvyko 4 sunkvežimiai (maždaug 80 vyrų) enkavedistų ir pakliuvo į spąstus. Visi žuvo. Mašinas partizanai sudegino ir, ginklus surinkę, pasitraukė. Tam planui įvykdyti buvo atsiųstas specialus partizanų baudžiamasis būrys.

PASIDAVĖ VOKIEČIŲ KA RO BELAISVIAI

Kanadoje nėra įstatymo, nu statančio, kad gyventojai turi įsigyti pasą ar kitą tapatybę irodantį dokumentą. Kol asmuo nenusideda baudžiamiesiems potvarkiams, niekas jo nereikalauja įrodyti savo tapatybę. Antras pasaulinis karas pasibaigė prieš aštuonis metus, o mūsų tarpe nelegaliai tebegyvena iš nelaisvės Kanadoje pabėgę vokiečių karo belaisviai.

Jų skaičius paskutiniųjų savaitių bėgyje sumažėjo dviem. Franz J. Jenisch, kurį kaimynai pažinojo kaip John Krach, ir kuris turėjo nusipirkęs namus Hamiltone, federalinės policijos (R. C. M. P.) buvo areštuotas International Harvester fabrike. Jis ten buvo išdirbęs nesusektas penkerius metus. Apie jį policija sužinojo iš kito to paties fabriko darbininko, kuris buvo užtikęs pabėgusio karo belaisvio fotografiją viename žurnale.

Antras karo belaisvis pats atvyko į Ottawą ir pasidavė policijai. Šitas belaisvis taip pat gyveno svetima pavarde ir jau buvo sukūręs šeimą. Abudu paleisti laisvėn po užstatu. Yra vilčių, kad jiems bus suteikiamas imigrantų statusas su teise likti gyventi Kanadoje legaliai.

J. J. J.

UŽDARO JAV KONSULATĄ REGINOJE.

Dėl prezidento Eisenhowerio ekonominės programos, US ambasada praneša, kad J. A. V. konsulas Saskatchewano provincijos sostinėje Reginaje uždaromas nuo rugpjūčio 31 dienos.

Imigracinės bylos, kurias kas yra užvedę konsulate Reginaje, bus pervedamos į JAV generalinį konsulatą Winnipeg.

J. J. Juškaitis.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. Amerika \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00
Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškojimų kaina .. \$ 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Kanados lietuvių diena

Jungtinių Amerikos Valstybių lietuviai turi periodiškai šaukiamus seimus arba kongresus, į kuriuos suvažiuoja mėsės tautiečių ir kelias dienas praleidžia svarstydami bendruosius tautos ir kitus savo reikalus, manifestuodami savo siekimus ir ryškindami savo kultūrinį ir politinį veidą.

Visi žinome, kad tie seimai pasitarnauja ne tik tautos, bet ir asmeniniams mūsų tautiečių reikalams. Niekas neabejoja, kad tie seimai yra naudingi, reikalingi ir todėl jie nusištevę jau tradicija šaukiami.

Hamiltono lietuviai šią ar panašią tradiciją sumanė pradėti ir įvesti ir Kanados lietuvių gyvenime. Jie tai nori padaryti Kanados Lietuvių Dienos pavidale. Be abejo, jie tai yra geras sumanymas. Jeigu tokių Lietuvių Dienų kasmet ar kas antri metai pasisektų rimtai suorganizuoti, tai neabe

PRANEŠIMAS LIETUVIŲ DIENOS REIKALU.

Jau penkeri metai, kai daugumas mūsų gyvename šiame krašte. Mūsų organizacinė veikla yra labai plati, ji diena diena vis užima naujus barus. Kad ji neatsilgtų, bet įgautų naujų impulsų, neužtenka vien tik susirašinėjimo, atskirų asmenų dalyvavimo organizaciniame gyvenime bei pavienių atstovų susitikimų suvažiuimuose. Mums taip pat reikalingas susitikimas plačiųjų masių.

Todėl KLB Hamiltono Apylinkės valdyba aprašo visų Bendruomenių Apylinkių Valdybą, imtis iniciatyvos suorganizuoti ekskursijas rugsėjo m. 5—6 dd. į Hamiltoną. Čia kaip tik tokio plataus masto Lietuvių Dienoje — suvažiuime bus progos visiems lietuviams pasijausti vienos šeimos nariais, pagyventi Nepriklausomos Lietuvos laikų tradiciją — metiniais saskrydžiais, kuriuos reng

KLB Hamiltono Apylinkės Valdyba.

KL BENDRUOMENES REIKALAI

PLB KANADOS KRAŠTO TARYBOS SESIJOS

įvykstančios Toronto mieste, h) Revizijos Komisijos, Lietuvių Namų salėje (235, Ossington Ave., Toronto) 1953 spalio mėn. 3 d. 11 val.

darbų tvarka:

1. Atidarymas ir Prezidiumo sudarymas.
2. Kemisijų - rezoliucijų, sveikinimų ir redakcinės - sudarymas.
3. Pranešimai —
a) Kr. Valdybos Pirmininko,
b) Kr. V-bos Iždininko,
c) Švietimo Kom. Pirmininko,
d) Šalpos Fondo C. K. Pirm.,
e) Vasario 16 Gimnazijai remti Kom. Pirmininko,
f) Sporto Kom. Pirmininko,
g) Tautos Fondo Atstovyb. Pirmininkas.
4. Diskusijos dėl visų pranešimų.
5. KKr. Tarybos rinkimų statuto pagrindų svarstymas.
6. Šalpos Fondo statutas.
7. Švietimo Komisijos statutas.
8. Premijų Fondo statutas.
9. Bendruomenės ir tautos laisvinimo reikalai.
10. Biudžeto priėmimas.
11. Rezoliucijų priėmimas.
12. K. Kr. valdybos ir kitų organų rinkimai.
13. Sumanymai.
14. Uždarymas.

J. Matulionis,
PLB Kr. V-bos Pirmininkas.
A. Šalkauskis,
Sekretorius.

BELGIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

yra silpna, o pragyvenimo sąlygos sunkios. Šarašuose registruotų lietuvių yra 298, nežinomų lietuvių dar gali būti apie 40. Dirbančiųjų yra 97, daugiausia kasyklose arba sunkioje metalų pramonėje. Darbininkų uždarbiai diena 200 iki 250 frankų. Pragyvenimas brangus, todėl su šeimomis iš uždarbio sunku pragyventi.

Lietuviai gyvena išsisklaidę. Sunku su butais ir daugamas gyvena jau šeštus metus buvusiose belaisvių barakuose. Lietuvių sveikatingumas nėra geras. Jau yra dėl nesveikatų atleisti iš darbo. Nustoję imonėje sveikatos, gauna apie 1.

000 frankų mėnesinės pašalpos, iš kurios pragyventi neįmanoma. Yra 3 chroniški ligoniniai, iš jų vienas studentas, Kazys Petraitis, pradėjęs studijuoti be paramos, iš atsitiktinio uždarbio ir pažįstamų pagalbos. Yra vienas jaunas lietuvis su nupjautomis kojomis.

ITALIJOJE LIETUVIŲ

šiuo metu yra apie 170. Jų skaičius pakilo ir toliau didės. Viena iš priežasčių tam skaičiui kilti yra Saleziečių gimnazija, kuriai kitais metais laukia ma daugiau lankytojų. Saleziečių gimnazija, kuriai kitais metais laukiama daugiau lankyto

„NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“ SKELBIA TAI, KO NESKELBIA „LAISVĖ“, „VILNIS“ IR „L. BALSAS“.

KIEK PAGYRŲ! O KAI NESIKLIJUOJA NIEKAS, TAI NIEKO IR NEIŠEINA.

Štai koks sovietinėje Lietuvoje darbo žmonių poilsis ir koks juo rūpinimasis.

Lietuvos okupantų ofiozas Vilniaus „Tiesos“ š. m. liepos mėnesio 1 dieną Nr. 153(3136) „Visasąjunginės turizmo sekcijos nario J. Pakutinsko“ burna taip prasitaria apie „sovietinį turizmą“:

„Turizmas pas mus dar nėra masiškas. Jis taip pat nėra ir pakankamai kvalifikuotas.

Štai, kad ir šiemet: jau seniai prasidėjo vasaros turizmo sezonas. Tūkstantčiai darbininkų, mokytojų, studentų ieško sveiko, kultūringo, idomaus poilsio. Nemaža jų norėtų keliauti po gimtąjį kraštą. O ką geru jiems gali pasiūlyti respublikinė profesinių sąjungų taryba? Ji juk nesukūrė nė vienos turistinės bazės ir stoties, neturi tokio organo, kuris galėtų rekomenduoti maršrutą, suteikti metodinę paramą. Viskas, ką ligi šiol padarė profesinių sąjungų taryba, tai organizacinio komiteto sukūrimas. Bet šio komiteto pirmininkei drg. Pobiedonoscevai mažai terūpi turizmą. Ir štai darbas šiais metais ir vėl žlugdomas. Turistinio aktyvo duodama nemaža pasiūlymų, tačiau jie taip ir nesulaukia atgarsio“.

Kaip matome iš pavadės, tuos reikalus, apie kuriuos J. Pakutinskas toliau rašo: „Rūpinimasis turizmu — tai rūpinimasis turtingu, idomiu darbu žmonių poilsiu, sveikatingumu, kultūriniais poreikiais“ — tvarko tikra okupantė — rusė, iš kažkur atsibasčiusi arba tiesiog atgabenta ir užkarta Lietuvos žmonėms — tūla „draugė Pobiedonosceva“. Aišku, kaip diena, kad okupantei terūpi tikai okupacija — prievartavimas, žmonių išnaudojimas, o ne, anot „Tiesos“, „kultūriniai ir kitoki poreikiai“. (Jau iš šitokio termino aišku, kad poilsio ir sveikatos reikalai komunistams nėra reikalai, o tikai „poreikiai“, atseit — menkas dalykas, ne rimtas reikalas). Savaimė aišku, kad sveikatos, poilsio ir kultūriniai reikalai tai „draugei“ Pobiedonoscevai tiek terūpi, „kaip praėjusios žiemos sniegas“, todėl jie „nesusilaukia atgarsio“. Ir niekad nesusilauks. Tai,

štai jums ir Lietuvos kompartijos nutarimas įveiklą įtraukti „nacionalines grupes“. Taip tos grupės dirba ir taip ateityje dirbs.

O štai, ką tas pat J. Pakutinskas tame pat „Tiesos“ straipsnyje rašo apie turizmą. „Profesinių sąjungų tarybos žinioje esanti „Žalgiris“ sporto draugija silpani ruošia šios sporto šakos specialistus bei instruktorius-visuomenininkus. Į kursus bei turistinius žygius broliškose respublikose ji siunčia žmones, mažą ką bendro su turizmu turinčius, o jieškančius tik galimūmų maloniai praleisti poilsį.

Atskiros turistų grupės, negaudamos paramos, negali išvystyti darbo reikiamu mastu ir lygiu. Neišvengta eilės klaidų. Pavyzdžiui, Klaipėdoje į vieną ir tą patį žygį buvo įtraukti su auge ir vaikai. Pirmieji tokiu būdu negalėjo vykdyti žygio pilnu akrovimu, antrieji per daug nuvargę. Be to, tokiomis sąlygomis negalėjo būti ir pilnavertio kraštotyrinio darbo.“

Be sovietų okupuotoje Lietuvoje nuo okupacijos kencia ne tik tai žmonės, bet ir gyvuliai. Ir gyvuliams sovietinė tvarka kainuoja gyvybę, kuri jiems neskirta. Štai tame pat „Tiesos“ n-ry „valstybinės plan komisijos pirmininko pavaduotojas V. Aleknavičius apie kolūkių rašo:

„Rimta kiliūtis sėkmingai vystyti visuomeninę gyvulininkystę yra ta, kad trūksta gerai sutvarkytų gyvulininkystės patalpų. Respublikoje dar yra daug tokių kolūkių, kuruose visuomeniniai gyvuliai paskirstyti po 4—8 vietas, mažai tepirūptose patalpose, ir tai labai apunkina jų priežiūrą. Dėl to gyvuliai kartais krinta, mažėja jų produktyvumas, o tai savo ruožtu neigiamai veikia kolūkių ekonomiką“.

Taip yra ir taip bus, kol Lietuvą valdys jėga ją užgrobusieji okupantai. Taip buvo visais laikais, taip yra dabar ir taip bus ateityje. Tik tai laisvė ir demokratine santvarka suteikia žmonėms pilnutinio gyvenimo sąlygas, gerovę ir pažangą.

Pažinkime Kanadą

XIII — 1812 METŲ KARAS

Paskutinį kartą, kai Britanija ir Jungt. Valstybės tarpusavyje kariavo, tai buvo 1812 metų karas. Bendrai dabar pripažįstama, kad tai buvo nenau dingas karas.

Tai buvo paskutinis kartas, kai buvo pasikeista šūviais per Kanados — Jungt. Valstybių sieną. Jis neturėjo visuomenės pritarimo.

Didžiausia karo priežastis buvo skilimas tarp britų ir amerikiečių jūroje. Daug britų jūrininkų stojo į amerikiečių laivyną, kad tuo išvengtų sunkes britų jūrų tarnybos. Britai nenusileido, nes norėjo krestti amerikiečių laivus jieskodami britų dizertyrų. Amerikiečių pasipriešinimas privedė prie susižadymo ir karo.

Mažas amerikiečių laivynas ir amerikiečių valdžios pripažinti privat. laivai nuolat vedė karą su britų prekybinių laivynu. Be to, įvyko dar keletas laivų kovų ežeruose. Pasižymėjo Lake Erie kova. 1813 m. britai nunešė keletą lemiamų laimėjimų ir tuo išlaikė savo valdymą jūroje.

Kanadiečiams tas karas reiškė tik kelis puolimus palei sieną, nuo Šv. Lauryno upės iki Detroit'o upės. Kanados ka-

jų. Saleziečių gimnazija dabar sutraukia lietuvių iš Italijos, Prancūzijos ir Anglijos ir yra pajėgi 30—40 mokinių. Jai gautos patalpos ir namuose galima bus ateityje sutalpinti apie 80 mokinių. Didžioji dalis lietuvių, apie 45, gyvena Romoje. Tai yra daugiausia lietuvių, Šv. Kazimiero su 30 ir Tėvų Marijonų su 12, kolegijų auklėtiniai.

MŪSŲ SPORTAS

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ SPORTAS.

Vytis — Venta: 38—32.

Birželio 18 d. Vytis susitiko su jauna latvių komanda ir turėjo gerą priešą. Taškus pelnė: Jaciunskis 16, Urnevičius 10, Ignatavičius 8, Gurskis su Petkūnu po 2.

Tauras — A. L. S. 32—77.

Tą patį vakarą Tauras susitiko su latvių komanda, kuri šiuo metu yra labai gera ir smarkiai nukentėjo, ką pasako rezultatas.

Išvarčius pelnė: Visockis, Alkevičius 8, Merūnas 9, Služas 2, ir Petruška 1.

Vytis — Estania 48—45.

Birželio 25 d. Vytis išėjo su 5 žaidėjais ir estai pradėjo vesti 0—4. Taškus pelnė: Jaciunskis 12, Gurskis 9, Urnevičius su Pyragium po 8, Kitas 6, Petkūnas 5. „Vyties“ kapitonas A. Ignatavičius šiose rungtynėse nešė, nes jis apiečičia „Vytį“, kaip komandos kapitonas ir eina įšioti laimės australų tarpe. Šitokių komandos kapitono pasielgimu, tiek komanda, tiek lietuvių visuomenė labai nustebinta.

Tauras — Venta 28—44.

26. 6. 53. Ir vėl mūsų Tauras pralaimėjo prieš jauną latvių komandą, bet kas geriau lošia, tas ir laimi. Taškus pelnė Visotskis 8, V. Karla 6, Gerutskas ir Snarskis po 4, o Služas, Petruška ir Merūnas po 2.

Edas.

South Adelaide — Vytis 0—4.

18. 7. 53. Nors Vyties futbolo komanda turėjo silpną priešą, bet nepasiekė augstų rezultatų, kadangi Vyties centro puolėjas, jau pradžioje pradėjo dengti du žaidėjai. A. Kitas nors kartais bandė šaudyti į South Adelaide's vartus, bet be sėkmės. Kada Kitas buvo smarkiai dengiamas, tada kiti Vyties puolėjai laisviau galėjo jaustis ir Armonas jau pirmose minutėse iš gražios Kito pasuotės kerta pirmą įvartį. Ant ras įvartis iš Langevičiaus gražas pakelto kampinio, kurį įmuša Perant galva.

Nors Vytis veda 2:0, bet priešas nepraranda žiaurios kovingumo, bando visokiais būdais, kaip nors sužeisti mūsų žaidėjus. Esant slidžiai aikštei Langevičius paslįsta ir par krinta, o South Adelaide's žaidėjas pribėgęs dar jį apspardo. Įvyksta incidentas tarp Vyties futbolo - žiūrovų ir South Adelaide's, bet esant mūsų tautiečių daugumai, viskas greitai apsiramina.

ve pradžia. Britai uždegė Kongreso ir Baltuosius Rūmus Washington'e, D. C.

Iš 80.000 žmonių Viršutinėje Kanadoje tuo metu dauguma buvo „amerikiečiai“, 35.000 atstovavo Suvienytos Imperijos lojalistus su savo šeimomis, 25.000 vėlesnius amerikiečius naujakurius, kai tuo tarpu tik 20.000 buvo kilę iš Britanijos salų. Labai mažai jų buvo, kurie kovojo iš ištikinimo. Anapus sienos, ypatingai naujosios Anglijos valstijoje, buvo labai mažai nori pulti Kanadą. Masachusetts'o gubernatorius net proklamavimą prašė visuomenę, kad ji pasnykautų už neteisę, kuri buvo padaryta „tautai“, iš kurios esame kilę“.

Karas buvo užbaigtas Ghent'o sutartimi, kuri buvo pasirašyta 1814 m. gruodžio 24 d. ir patvirtinta 1815 m. vasario 15 d. Kai karas pasibaigė, Britų Amerika, kaip ir Europa, žiūrėjo į pasikeitusį ir kintantį pasaulį. Naujasis ekonominis ir durtijos gyvenimas išsiplėtė per visą pasaulį ir jis atnešė su savim tą laikotarpį, kuris buvo vadinamas „Didžiąja Taika“.

Daug kam atrodo, kad jis užsitęs visam amžiui. Didžiosios Taikos laikotarpis išsilaikė bent tarp 1812 metų karo pradžios. Ilga neapginkluota siena buvo pavyzdys visam draugiškos kaimynystės pasauliui. CS.

KANADISKOS ŠEIMOS MAŽEJA

Statistikos Biuras praneša, kad kanadiškos šeimos mažėja.

Antras kėlinys pradedamas, mūsiškių spaudimu ir Sabaliauskas iš Kito pasuotės šaukna trečią įvartį. Mūsų puolimas sukombinuoja dar vieną įvartį.

Išvarčius pelnė: Armonas. Perant, Sabaliauskas ir Langevičius. Žaidė: Armonas, Kitas, Langevičius, Čiplys, Sidabras ir Sabaliauskas.

South Adel. — Vytis 0—6.

Vyties rezervas geriau pajėgė sulotėti, negu pirmoji komanda ir laimėjo gražiu rezultatu — 0—6.

Port Adelaide — Vytis 1—3.

Tą pačią dieną mūsų jaunieji nepersunkiausiai laimėjo prieš gana stiprų priešą 1—3.

VYTIS — TAURAS 54—30. (23—18).

Birželio 4 d. susitiko pirmą kartą šiais metais, Vyties klubo Adelaideje abi komandos, kurios dalyvauja United Amateur Basketball Association žiemos turnyre.

Teisėjui sušvilpus, kamuolių paima „Taurus“, Merūnas įmeta, bet Petkūnas išlygina. Taip taškas už tašką, kovojama. Bet staiga „Tauro“ Petruška, Visockas ir Snarskis padaro po metimą ir pergalę laikinai „Tauro“ pusėje. Įpusėjus pirmam kėliniui Urnevičius išlygina ir „Vytis“ pradeda vesti mažą rezultatą savo naudai, kuo ir užbaigia kėlinį 23—18.

Antrame kėliny matosi pasimetimas iš „Tauro“ pusės. „Vyties“. Ignatavičius padaro 5 metimus niekieno neuždengtus, taip ir pradeda broliai vytičiai didinti rezultatą.

Taškus pelnė „Vytis“: Ignatavičius 27, Gurskis 9, Urnevičius 8, Alkevičius ir Petkūnas po 4, Jaciunskis 2, Pyragius 0.

„Taurus“: Merūnas 9, Petruška 7, Snarskis 5, Služas ir Visockas po 4, Karla 1, Giruckas 0.

Karūnacijos proga turnyre, kur dalyvavo komandos: Melbourne Riga, Adelaide A. L. S. (latviai) Estonia. O. B. I. Loxton ir Vytis, pasiskirstė sekančiai: A. L. S. pirmą vietą, O. B. I. antra, Riga trečia, Vytis ketvirta, Estonia penkta, Lexton šešta. Edas.

Vytis — Taurus 52—26.

16. 7. 53. Nors išėjus iš Vyties A. Ignatavičiui ir susilpnėjus Vyčiai, esant Taurui geriausios sudėties, pradžioje Nukelta į 9 psl.

1941 metais kanadiškos šeimos asmenų skaičius vidurkis buvo 3,9; 1951 metų surašinėjimas rodo, kad vidurkis sumažėjo iki 3,7.

1941 metais buvo 20.000 šeimų su 10 ar daugiau asmenų; 1951 m. buvo tik 13.700 šeimų su 10 ar daugiau narių. Tačiau turima daugiau šeimų su keturiais ar penkais vaikais, negu tai buvo prieš 10 metų. 1941 metais buvo tik 167.000 šeimų su keturiais vaikais; 1951 metais buvo 190.000 tokių šeimų.

Statistika rodo, kad medžiotojai turi didžiausias šeimas, kurių vidurkis yra 5,61, ir ūkininkai turi didesnes šeimas už miestiečius. Newfoundland yra toji provincija, kuri vidutiniškai turi didžiausias šeimas. (CS).

LAISVOSIOS EUROPOS PILIEČIŲ TARNYBA

(Free Europe Citizen's Service), Lisvosios Europos Tautinio Komiteto padalinys, pradėjo prieš keletą savačių savo veiklą ir Vakarų Vokietijoje. Vokietijos Krašto Valdyba palaiko su šia įstaiga draugiškus ryšius. Artimiausiu metu gal pavyks lietuvių kultūrinės veiklos srityje atsiekti, tam tikru susitarimu su šia tarnyba, labai žymios praktiškos paramos.

Irena Buračaitė Medelline, Venecueloje, susituokė su Juozu Grybu, atvykusiu vestuvėms iš Kanados.

MES NENORIME BUTI AMERIKOS KOLONIJA?

Politikas, jeigu jis yra protingas, vyksta į kaimą ir klausosi, ką šneka ūkininkai. Ir aš pakankamai gerai žinau, ką kalba ir galvoja mažo kaimelio Poligny ūkininkai, vyno gamintojai, mokytojai ir vaikai. Toki žmonės, kaip šitie, yra Prancūzijos „siela ir kūnas“. Jie yra drąsūs ir užgrūdinti. Jie tęsė kovą prieš vokiečius net jų vyriausybei ir armijai žlugus. Didelis skaičius iš jų buvo sužeisti, daugelis nešioja vokiečių koncentracijų stovyklose gautus ženklus ir žaizdų žymes. Dauguma iš jų, mūsų žinias, yra keisto, mums nepatramto, galvojimo, neįtikio ir nepakeičiamo būdo, taigi galima patikėti, kad jei ne Europos, o tai bent Prancūzijos ateitis bus nuspręsta tokių žmonių, kaip jie. Taigi, labai gerai būtų pasiklausyti, ką jie šneka ir ką jie galvoja.

Šis Poligny kaimas yra jūra apskriti, tarp turtingų ir didelių kaimų, kurie skria Prancūziją nuo Šveicarijos.

Mes buvome pakviesti apsilankyti pas Louis Gibey, mokytoją, kuris augino vynuoges ir turi žmoną ir tris duktes.

Kiekviena Poligny šeima turi mažiausiai po vieną medžioklinį šunį, o vienas medžioklinis šuo vardu Ticot yra pasižymėjęs ir visiems pažįstamas.

Atvykę į Poligny mes skubiai buvome įtraukti į tris svarbiausius šioje vietovėje dalykus — vyną, medžioklę ir politiką. Vynas yra svarbiausia. Kiekvienas gyventojas čia turi nuosavą vynu rusį, be to priklauso kooperatyvui, kuris gamina ir parduoda vyną ir vynuoges. Jeigu užinate į svečius pas kurį nors gyventoją, tai jis tuojau ir išsitraukia didelį butelį vyno, ir jo žmona skubiai neša ant stalo labai skaus sūrio. Mūsų atsitikime viskas vyko irgi lygiai panašiai. Mažytė mokytojo dukrelė atvilko duonos kepalą, beveik tokio pat didumo, kaip ji pati. Viskas parengta, šeimininkas atsigariai ir švelniai paima butelį. visi tyli. Su mažu cyptelėjimo garsu kamštis ištraukiamas. Šeimininkas pausto kamštį ir paduoda jį tam pačiam tikslui savo svečiams. Mat, kamščio kokybė ir kvapas yra raktas įvertinti vynui. Šeimininkas pripildo stiklus. Po to visi sumuša stiklais ir geria. Viešpatauja tyli.

— Aš jaučiu mažą kartumą, — pasako kiek palaukęs šeimininkas.

— Jūs pamirštate, koks dabar yra sezonas, — pasako kaimynas, žiūrėdamas į gintarinį

vyną, — vynas dar yra fermentacijos procese.

Mes sėdėjome prie stalo, valgėme duoną su minkštu kaimišku sūriu. Svečių skaičius vis didėjo. Smarkus ir gerai išrodantis jaunas vyras stovėjo tarpduryje. Jis yra buvęs didelis kovotojas prieš vokiečius. Aš pastebėjau, kad keičiasi, kurias jis nešiojo, atrodė panašios į amerikiečių parašius tūninkų nešiojamas kelnes. Jis juokėsi.

— Jūsų armija pardavė po karo daug daiktų, — jis pasakė, — drabužių, antklodžių ir šitokių kelnų. Dabar mes patys, prancūzai pasigaminame.

Plonu, sunykusiu veidu žmogelis neiškętęs įsikišo kalbomis. Jis buvęs paimtas vokiečių nelaisvės karo metu ir pasiųstas į Buchenvaldo koncentracijos lagerį. Jis dar šlubavo.

— Aš galvočiau, kad jūs, amerikoniai, galėtote ką nors geresnio parinkti, negu Ridgway, Eisenhowerio vietai, — jis pasakė.

Mes buvome Paryžiuje laike generolo Ridgway atvykimo ir matėme tuo laiku ten komunistų keliama maištą ir triukšmą, ir čia tas buvo prisimenama.

— Kodėl? — paklausiau. — Jis puikiai vykdė savo pareigas Korejoje ir Rytuose. Jis yra geras karys ir geras administratorius. Aš galvočiau, kad prancūzams jis turėtų patikti. Jis buvo pirmas amerikonas generolas, kuris nusileido Prancūzijoje jos išlaisvinti. Ką jūs turite prieš jį?

Baltaplaukis žmogus, vynu kooperatyvo vicepirmininkas, prakalbėjo:

— Taip, su visomis tomis kalbomis apie Koreją susidaro blogas įspūdis, kad atsiuntėte Ridgway.

— Su kokiomis visokiomis kalbomis? — paklausiau. — Ar jūs rimtai galvojate, kad mes, amerikoniai, Korejoje vartojame bakterijas?

— Niekas nežino, — pasakė švelniai baltaplaukis vyras. — Taip daug apie tai kalbama. Ir ką mes galime žinoti?

— Žiūrėkite! — pasakiau aš. — Įsivaizduokite, kad jūs būtumėte komunistų generolas ir jūsų vyrai būtų tikrai atsilię ir tamsūs elementas. Tuo tarpu jūsų priešas primėtytų lapelių, kurie jūsų vyrų tarpe sukeltų įvairių klausimų ir abejotumų. Ar jūs nesakytumėte jūsų vyrams, kad tie lapeliai yra apkrėsti bakterijomis, kad jie tie lapeliai neliestų? Ir jeigu jūsų pusėje būtų kai kurių ligų ir epidemijų, — ar tai tokia melo kompanija ne atsie-

APIE PRANCŪZIJOS ŽMONIŲ NUOTAIKAS.

tu dviejų tikslų — pateisintų jūsų blogą sanitarijos tarnybą ir sulaukytų jūsų vyrus nuo propagandinių lapelių skaitymo? Aš galiu suprasti nerastingumą, atsilikusius ir pilnai laikomus kontrolėje, valdomus ir lengvai komunistų įkalbamus žmones, tačiau aš negaliu suprasti, kad kultūringas ir civilizuotas prancūzas galėtų tuo patikėti?

— Mums labai patinka generolas Eisenhower, — pasakė senyvas ūkininkas. — Jis mus supranta. Jis pasakė, kad mes negalime taip greitai apsiginkluoti ir išplėsti ginkluotą pajėgą, kad nenukristų mūsų gyvenimo standartas. Mums tai labai patinka. Mes tikrai dar visai neseniai pradėjome pakankamai valgyti. Mes pažinojome, ką reiškia badavimas vokiečių okupacijos laikais. Mes bijomės bado.

— Taip, jei jūs galėtumėte pasirinkti mažesnes maisto normas, sakysime, „mažiuką badą“ arba būti valdomiems Kremliams, — kurį iš šių dviejų jūs pasirinktumėte? — aš paklausiau.

— Mes negalvojame, kad pavojus yra toks didelis, kaip jūs įsivaizduojate. Mes nenorime atiduoti ar išmainyti savo mažus laimėjimus į ginklus.

— Taip, — pasakiau aš, — ar jūs galvojate apie tai, kad gera dalis mokesčių, kuriuos aš ir visi amerikaniai mokame yra sunaudojama pagelbėti Europai atsiginkluoti? Pagalvok, koks būtų triukšmas ir stačiai pasitęsęs staigimas, jeigu dalis jūsų mokesčių turėtų tekti mums. Ar jums tai patiktų?

Smagios nuotaikos vyras, kuris šypsojosi žiūrėdamas į savo stiklą, įsikišo:

— Taip, tai mums nepatiktų. Tačiau aš užtikrintas, kad jūs negalvojate, kad tai jūs darote mums. Jūs tai darote sau patiems. Jūs naudojate mus savo apsigynimui.

— Čia yra mažiau ar daugiau tame tiesos, — pasakiau aš. — Kaip realistas prancūzas, kuris netiki gryna labdarybe, jūs galite tą tvirtinti. Tačiau, jeigu mes, amerikoniai, žlugtume, ar jūs, prancūzai, galėtumėte išsilaikyti — išlikti?

— Mes nenorime karo, — pasakė tas pats vyras. — Aš buvau sužeistas 1916 m. ir vėl 1943 m. Ne, mes nenorime jokio karo.

— Jūs nenorėjote karo, kada Hitleris užėmė Prancūziją, tačiau jūsų nenoras jo nesustabdė. Jūs galite nemėgti mūsų amerikonių, tačiau jeigu mes nebūtume čia atėję, tai jūs ir

dabar būtumėte nacių valdomi. — Dar buvo ir rusai, — įsikišo baltaplaukis vyras. — Rusai labai gerai kovojo, — dar pridūrė jis.

— Aš esu apie tai trupučiu ką galvojęs, — atsakiau. — Da leiskime, kad mes, amerikoniai nebūtume įsikišę, neįstoję į karą iš viso. Ir britai taip pat ne. Įsivaizduokite, kad rusai, patys vieni (nors tuo negalima tikėti) sumušė vokiečius. Ar jūs galvojate, kad jūs po to būtumėte turėję, kaip dabar turite, savo laisvus vynu kooperatyvus, savo rinkimus, mokyklas ir net bažnyčias? O gal jūs būtumėte buvę kaip dabartinė Lenkija, kaip Rumunija, ar kaip Rytų Vokietija? Ar jūs žinote tokią atsitikimą, kad rusai neužimtų kurio nors krašto, jeigu jie gali? Ir kur jie užėmė ar pasilikė? — palieka kokia nors laisvė?

— Kaip jūs galite būti užtikrintas, kad bakterijos nebūvo Korejoje naudojamos? — paklausė baltaplaukis vyras. Turėjau jam į tai atsakyti:

— Todėl, kad mes nesame tokie, kurie tai darytume. Jeigu mes norėtume tik mušti ir zudyti, tai mes galėtume tai įvykdyti geriau kitais ginklais. Mes būtume kvaili, jei vartotume bakterijas.

— Tačiau jūs numetėte atominę bombą Hirošimoje!

— Taip, mes tai padarėme ir mes tikime, kad milijonus gyvybių išgelbėjome tikrai tūkstančių aukų Hirošimoje kaina. — Sunku žinoti, — pasakė baltaplaukis vyras ir išėjo laukan.

— Jis yra komunistas ir jį sunku pakeisti ar įtikinti, — pasakė šypsodamasis viešas vyras.

— Jūs manote jis yra komunistų partijos narys?

— Aš negalvoju, kad jis būtų partijos narys. Tikrai vadai — lyderiai yra partijos nariai. Daugumas iš mūsų čia Poligny pasikeitė ir persiorientavo, tačiau jam sunku pasikeisti.

— Prašau papasakoti man apie jūsų pasikeitimą? — prašiau.

— Kada vokiečiai buvo čia Prancūzijoje, tai komunistai rodė didžiausią pasipriešinimą. Tada daugumas iš mūsų prisijungė prie jų ir mes galvojome esą komunistais. Mes kovojo me už Prancūzijos išlaisvinimą. Mes net galvojome, kad komunistų partija yra prancūzų partija. Kada karas pasibaigė, tai komunistų vadai padarė didelę klaidą. Jie pasakė mums, kad mes turime prisiekti

ti niekuomet nekovoti prieš raudonąją (rusų) armiją. Tada mes pamatėme, kad tai yra ne prancūzų partija ir mes paliko ją. Matote, mes esame prancūzai ir mes kovotume prieš kiekvieną armiją, kuri užpultų mūsų šalį. Visai nesvarbu, kokia tai būtų armija — raudona, mėlyna ar žalia.

— Jeigu tai, ką aš jums sakote, yra tiesa, tai kaip jūs pateisinate didelį balsų skaičių už komunistus visoje Prancūzijoje laike rinkimų? — paklausiau.

— Aš galvoju, kad milijonai prancūzų balsavo už komunistus tikslai rodydami prieštaravimą ir protestą prieš valdžią. Ir jūsų amerikonas Thomas Jefferson patarė šį būdą — pa laikyti valdžią — vyriausybę nuo savo paskirties ir tikslo užsimiršimo, — atsakė man mokytojas Gibey. Čia įsikišo senas, su šiais vyras:

— Turbūt jūs, amerikoniai, nesuprantate mūsų — prancūzų. Mes nenorime būti niekieno kolonija, netgi Amerikos kolonija!

— Ką jūs norėjote tuo pasakyti? — paklausiau.

— Mūsų vyriausybė sako, kad ji esanti už Ameriką. Bal-suokite už mus arba negausite Amerikos pinigų. O tai yra spaudimas, ko mes nemėgstame ir esame tuo užgaunami. Tai sudaro mums jausmą, kad mūsų vyriausybė yra po amerikonių nykščiu ir kad mes turime pasidaryti Amerikos kolonija. Prancūzams tai nepatinka. Štai kodėl taip daug balsavo už komunistus ir aš pats tai darau.

Į tai aš atsakiau:

— Gerai pagalvokite — mes nesakome ir nenurodome, kaip jums, prancūzams, tvarkyti savo kraštą, ką skaityti ar neskaityti, už ką balsuoti. Jūs valys tybės sienos nėra uždarytos. Jūs galite keliauti Prancūzijoje kur norite ir net išvykti iš Prancūzijos. Jūs negaudomi ir neverčiami dirbti. Nėra koncentracijos stovyklų, nėra slaptoji egzekucijų — žudymų, slaptoji policija neklauso, ką jūs kalbate. Jūs nedingstate po nakties. Ar Lenkija, Rumunija, Čekoslovakija, Bulgarija yra tokios laimingos? Visos šios šalys protestavo išsileisdamos komunistus. Tačiau, kada karą komunistai paima viską į savo rankas, tada jie jau nebeklausio protestų.

Vienas vyras, be priekinių dantų, atrodo, šiek tiek susi- laudinęs, pradėjo kalbėti:

— Viskas, ko mes norime, yra taika. Mes turime dabar taiką ir mes norime ją išlaikyti

ti. Mes nenorime nieko darydonąją (rusų) armiją. Tada mes pamatėme, kad tai yra ne prancūzų partija ir mes paliko ją. Matote, mes esame prancūzai ir mes kovotume prieš kiekvieną armiją, kuri užpultų mūsų šalį. Visai nesvarbu, kokia tai būtų armija — raudona, mėlyna ar žalia.

— Jeigu tai, ką aš jums sakote, yra tiesa, tai kaip jūs pateisinate didelį balsų skaičių už komunistus visoje Prancūzijoje laike rinkimų? — paklausiau.

— Aš galvoju, kad milijonai prancūzų balsavo už komunistus tikslai rodydami prieštaravimą ir protestą prieš valdžią. Ir jūsų amerikonas Thomas Jefferson patarė šį būdą — pa laikyti valdžią — vyriausybę nuo savo paskirties ir tikslo užsimiršimo, — atsakė man mokytojas Gibey. Čia įsikišo senas, su šiais vyras:

— Turbūt jūs, amerikoniai, nesuprantate mūsų — prancūzų. Mes nenorime būti niekieno kolonija, netgi Amerikos kolonija!

— Ką jūs norėjote tuo pasakyti? — paklausiau.

— Mūsų vyriausybė sako, kad ji esanti už Ameriką. Bal-suokite už mus arba negausite Amerikos pinigų. O tai yra spaudimas, ko mes nemėgstame ir esame tuo užgaunami. Tai sudaro mums jausmą, kad mūsų vyriausybė yra po amerikonių nykščiu ir kad mes turime pasidaryti Amerikos kolonija. Prancūzams tai nepatinka. Štai kodėl taip daug balsavo už komunistus ir aš pats tai darau.

Į tai aš atsakiau:

— Gerai pagalvokite — mes nesakome ir nenurodome, kaip jums, prancūzams, tvarkyti savo kraštą, ką skaityti ar neskaityti, už ką balsuoti. Jūs valys tybės sienos nėra uždarytos. Jūs galite keliauti Prancūzijoje kur norite ir net išvykti iš Prancūzijos. Jūs negaudomi ir neverčiami dirbti. Nėra koncentracijos stovyklų, nėra slaptoji egzekucijų — žudymų, slaptoji policija neklauso, ką jūs kalbate. Jūs nedingstate po nakties. Ar Lenkija, Rumunija, Čekoslovakija, Bulgarija yra tokios laimingos? Visos šios šalys protestavo išsileisdamos komunistus. Tačiau, kada karą komunistai paima viską į savo rankas, tada jie jau nebeklausio protestų.

Vienas vyras, be priekinių dantų, atrodo, šiek tiek susi- laudinęs, pradėjo kalbėti:

— Viskas, ko mes norime, yra taika. Mes turime dabar taiką ir mes norime ją išlaikyti

Sulietuvino: J. Skaržinskas.

ATOSTOGAUJANT...

5. Beturėjau tikrai pusdienį Bostone, o dar reikėjo daug kas aplankyti, dar atlikti kai kurie uždaviniai, — todėl teko skubėti. Pp. Audickai, tartum žinodami tuos mano rūpesčius, abudu susiruošė vizitų, ir visi trys iš pat ryto išvykome į miestą.

Man reikėjo pamatyti didelius geradarius: Tumavičienę ir p. Tuinylą, kuriems visą likusį amžių būsimė dėkingi (nes ne aš vienas jų geradarybę esame patyrę). P. Tumavičienė, per sąsajas su p. Sekiu iš Hartfordo, Conn., išrūpino mūsų dail. V. Andriūšiui ir A. Raciborskui įvažiavimą į JAV, o mums visiems, visi čia suminėti JAV lietuviai, siuntė siuntinių ir gelbėjo mus iš bado. Per juos buvo sumegzti ryšiai ir su kanadiečiais pp. Treigiais ir pp. Indrelėmis, kurie mums išrūpino įvažiavimą į Kanadą, o p. J. Gudelis iš Čikagos pasko lino kelionės pinigų. Tai vis svarbius mums reikalai ir brangūs mums asmenys.

Privalo jiems buvo pareikšti asmeninę padėką. Deja, p. Tumavičienė negalavo ir jos negalėjau pamatyti, bet p. Tuinylą jautėsi labai gerai ir ji tikrai buvo malonu matyti visai pasveikusį, stiprų, žvalų ir energingą. Pakeliui tačiau p. Au-

dicke „pristabdė arklius“ prie Mr. A. Ivas įstaigos, 545 Broadway.

Nustebau išvydęs iš pavarės nepažintą p. Ivaškevičių, tą mūsų nepriklausomybės atkūrimo laikų pasiaukojusį lietuvių, 1918-23 metais energingai veikusių Lietuvos atkūrimo ir Mažosios Lietuvos sujungimo su Didžiąja darbuotoja. Taip, tai buvo tas pats Ivaškevičius, su kuriuo man pačiam dar teko Utenoje mitinguoti. Tai man buvo labai maloni staigmena, nes p. Ivaškevičius, sugrįžęs į Ameriką, ligšiol tyliai dirba.

— Taip. Tai aš, tas pat Ivaškevičius, kurį jau kaug kas ir užmiršo. —, — sako p. Ivaškevičius-Ivas. — Buvaau turtingas ir turtų netekau. Dabar, štai, turiu šią imonėlę ir dirba me visu būriu.

Pasirodo, p. Ivas tarpininkavimo įstaigoje dirba vilnietis adv. p. Juknevičius, dr. Br. Kalvaitis, Pr. Lembertas, V. Stelmokas, Br. Mickevičius, M. Gordon. Tai didelė paginta įstaiga, jeigu šitiek žmonių išsilaiko ir, atrodo, neblogo gal.

P. Ivaškevičius, pasirodo, ne tik tai veda šią tarpininkavimo įstaigą, bet užsiėmęs ir kitais darbais — jis turi didelį studijinį sumanymą, apie kurį reikalauja tuojau grąžinti į lais-

man šį tą pasako, bet kurio, kol jis dar nesąs išbaigtas, nieko neskelbia.

Jau tas faktas, kad p. Ivaškevičius atsikuriančiai Lietuvai paaukojo labai daug ir savo jėgų ir lėšų (jis buvo ir Mažosios Lietuvos Gelbėjimo komiteto narys, kai vyko kova dėl Klaipėdos), pasirodo, kad jis yra minties ir idėjos žmogus. Nedaug, o, gal, ir vienintelis jis buvo toks, kurs į nieką nežiūrėdamas aukojosi tautos ir Lietuvos nepriklausomybės idėjai. Nenuostabu, kad jis ir dabar nerimsta ir galvoja apie reikalus, kurie yra augščiau laiko kasdienybės.

Malonus buvo su juo susitikimas. Idomu buvo prisiminti ir Utenos tūlus momentus — mitingus, kai Utenos gatvės ir aikštės prisipildydavo turgun suvažiavusiais žmonėmis ir net momentą, kai tūlas, dabar gyvenęs Čikagoje dr. M. (mes jį prisiminėme su kun. Sugintu, kuris taip pat, pasirodė, patyręs jo „nagą“) išprovokavo policijos įsikišimą ir mane, su nukreiptu į mano pakaušį revolveriu, Utenos gatvėmis nuvarė... ir Utenos kalėjimą, tą patį, kuriame vėliau sėdėjo ir prof. A. Voldemaras... Lai mei, tada Utenoje buvęs naujos Lietuvos kariuomenės pulkas, tuos pačius, kurie mane buvo „padėję“ į kalėjimą, padijinį sumanymą, apie kurį reikalauja tuojau grąžinti į lais-

vę ir tą pademonstruoti viešai... Atsimenu, kaip tada, Utenos apskrities viršininkas, p. Vaišnys (kurį aš pažįstu kaip rimtą vyrą) susijaudinęs bėgo į kalėjimą ir prašė mane skubiai pasirodyti žmonėms, kad būtų aišku, jog aš tikrai laisvas... Prisiminus tai ir su p. Ivaškevičium ir su kun. Sugintu, teko tikrai atsikvėpti... Kokių beprotijų ir trumparegybių Lietuvos Nepriklausomybės laikais buvo padaryta, dėl kurių dabar tenka tikrai rausti...

Bet laikas bėgo ir teko skubėti. Todėl tikrai keliais žodžiais persimetę ir su p. Juknevičium, su kuriuo Vilniuje, vokiečių okupacijos metu, teko dar vesti derybas su Bielosijos atstovais, kai vokiečių okupuotos tautos pirmoje eilėje galvojo ir rūpinosi savo nepriklausomybe, — teko vykti toliau.

Vis-a-vis, pp. Audickai dar užvedė pas dr. Pilką, į jo puišius rūmus. Deja, daktaro neradome, todėl padarė vizitą poniai, skubėjome pas p. Tuinylą. P. Tuinila savo ofisą turi greta su N. Lietuvos konsulu advokatu p. Šalna. Vizitavome juos abu.

P. Jonas Tuinila gerai atrodė ir patenkintas, kad tarpininkavimo biuras gerai veikia ir jis gražiai dirba.

P. Šalna veikia ne tik tai

kaip N. Lietuvos konsulas, bet ir kaip žymus Bostono advokatas. Rodydamas JAV Valstybės Sekretoriaus dokumentą, kuriuo patvirtinamas JAV vyriausybės nusistatymas, jog ji Lietuvos inkorporavimo į Rusiją nepripažįsta ir Lietuvą laiką nepriklausoma valstybe, p. Šalna sako:

— Vienoje teismo byloje len kai nusitebėjo, kad Lietuvos teisinė padėtis JAV yra visai kita, negu Lenkijos. Jiems atrodė, kad padėtis abiejų valstybių yra ta pati, kaip faktinai ir yra. Bet jie užmiršo, kad da bartinė Lenkijos padėtis JAV yra pripažinta, o Lietuvos — ne...

Man pasiteiravus, ar p. Šalna, kaip N. Lietuvos konsului, yra kokio darbo bei uždavinių, — jis atsako, kad dažnai tenka ginti lietuvių reikalus net ir teismuose.

Palinkėję p. Konsului sėkmės jo darbe, skubėjome dar pas muzikus, kurių turėjau aplankyti Jeronimą Kačinską ir Juliją Gaidelį. Iš p. Santvaro sužinoję p. Gaidelio adresą, tuojau pas jį ir atsidarome. Ties jo butu jau jo mokiniai mums parodė jo butą ir net nuvedė pas jį.

— Gal jūs ką esate parašę solo balsui, — be ko kita pasiteiravau, jį ieškodamas solo gaidų.

— Tuo tarpu ne ką, — at-

sako. — Kai kas yra, bet užsimetę...

Kaip žinoma, p. Gaidelis, baigęs Lietuvos Valstybinę Konservatoriją, Bostone taip pat baigė Bostono konservatoriją, kuria esąs patenkintas. Smuikininkei p. Kuprevičiutei esąs pasiuntęs vieną smuikui su orkestru savo kūrinių, nes p. Kuprevičiute, koncertuodama Europoje, norinti būtinai turėti lietuviškos, lietuvių kompozitorių muzikos dalykų.

Laikas išsibaigė, ir teko skubėti namo. Bet pakeliui pp. Audickai dar sustabdė savo mašiną prie ponų Minkų, 603 Broadway. Paskubomis dar susipažinau ir su pp. Minkais, kurie Bostone veda radijo vokalą ir turi savo kratuvę. P. Minkus parodė knygyną, kuriame yra daugybė lietuviškų knygų ir visokių lietuviškų suvenyrų. P. Minkus teiravosi koncertais, plokštelėmis ir tt. Malonus pašnekėsys tačiau buvo trumpas, nes laikrodžio rodyklė artinosi prie ketiško taško.

Pp. Audickai, mane viešnaginę ir vežioję gražia bei patogia savo mašina ir parodę Bostoną, mane nuleidėjo ir į stotį. Belieka jiems pasakyti didelis ir nuoširdus ačiū. Nieklas maneš. Bostone nebūtų galėjęs geriau priimti ir tiek laiko bei rūpesčių man pasiskirti.

(d. b.)

Iš visur ir apie viską

■ Meilė kamine. Gegužės 22 d. Prancūzijoje vienas įsimylėjęs jaunuolis turėjo tokį nuotykių. Kadangi jo mylimoji neleidė jam įeiti į jos kambarį, palikdama už durų, kad eity sau namo, tas vaikinai, iškaršė, naktį pasiryžo patekti pas ją per kamina, bet, užlipęs ant stogo, apsiriko ir ilindo į kaimyno kamina. Šis buvo ankštas ir jaunuolis kiek pasmukęs įstrigo: negalėjo nei nusileisti nei išlįsti atgal. Pašaukti gaisrininkai turėjo nu griauti visą kamina, ardydami jį plyta po plytos, kol pasiekė sužeistą ir gėdos kankinamą meilužį.

■ Wisconsin universiteto studentai apskaičiavo, kad, jei gu žmogus gyvena 70 metų, tai, sudėjus visus jo kasdieninius darbus, atžymint, kam ir kaip praleido kiekvieną valandą, gaunama, kad nemažiau 20 metų žmogus pramiega. Jeigu jis buvo darbininkas ir fabrike dirbo 25 metus, dvi valandas prie laikrodžio išmušinėdamas darbo kortelėje. Jei mego sportą, tai apie 7 metus praleido pasivaikščiavimams ir sportui. Padorus vyriškis iki pasiekia 70 metų amžiaus, apie 5 metus praleidžia plaukų kirpimui, barzdos skutimui, apsirengimui ir kitiems reikalams. Du ir pusę metų toks žmogus praleido valgydamas, o dar du ir pusę prarūko, vienus metus prašneko telefono ir apie 7 metus išbuvo kinuose, teatruose, susirinkimuose.

■ Apdraudus kompanijos 1878 metais atsisakė apdrausti inžinierių Edwardą T. Blackwellį; nes jis per silpnas ir per greitai mirsiąs. Po to Blackwellis jau gyveno 75 metus; ne seniai minėjo 100 metų amžiaus sukaktį ir dar tebėra gyvas. Jis yra Gosen miesto pilietis, Virginijos valstijoje, USA.

■ Čikagos bolševikai apsi-džiaugė, kai nugirdo, jog Imigracijos Taryba Washington, išklaičiusi Leono Pruseikos advokatų argumentų, nusprendė grąžinti visą bylą į Čikagą naujam nagrinėjimui. Visas klausimas, liečiantis L. Pruseikos deportaciją, turės būti iš naujo persvarstytas Čikagos imigracijos pareigūnų.

■ Prof. J. Kuprionis, dėstąs miškininkystę Louisianos, Politechnikos Institute, dalyvavo niškų dirvožemiui ir miškų auklėjimams tirti ekskursijoje Louisianos, Arkansas ir Missisipi valstybėse. Dabar prof. J. Kuprionis Louisianos pušynuose vadovauja studentų grupininkų praktikos darbams miškuose.

■ Vyskupo Petro Bartolome, esančio Wabash, Minn., motina Kotrina sulaukė 100 metų amžiaus ir ta sukaktis buvo paminėta iškilėmis.

■ Amerikoje katalikai turi 782 savas ligonines su 119,027 lovosimis, per kurias laike 1952 metų perėjo 5.694.347 pacientai.

■ JAV miestą Worcesterį nusiaubė baisi audra, kurios metu žuvo 91 asmuo, per 200 sužeista, apie 15.000 žmonių liko be namų, o nuostoliai skaičiuojami ligi 60 milijonų dolerių.

■ Agr. Jonas Kazakevičius apsigyveno Bogotos apylinkėse ir tvarko didžiulį vienos bendrovės gėlyną. Augina 35.000 krūmų rožių, apie 80.000 gladiolų, paruoštos didžiulės narcizų plantacijos ir kt. Agromonas sako, kad gėlės duodančios gerą pelną.

■ Lietuvių Namų statybos įsigijimo klausimas Sydneyje jau, atrodo, išjudėjo iš mirties taško. Renkami pasižadėjimai akcijoms pirkti, susilaukė gyvo pritarimo. Yra ir tokių tautiečių, kurie pasirašė pasižadėjimą pirkti akcijų už 50 svarų.

PROFESORIUS BANDO AT SPĖTI MOTERŲ YPATYBES.

Garsus psichologas William Marston savo gyvenimą yra pašventęs moters jausminumo tyrinėjimui. Ilgametės studijos leido šiam mokslininkui paskelbti tokius stebėjimus ir jų išvadas.

Profesoriaus nuomone, būdo ypatybės, veido bruožai, plaukų spalva, lygiai kaip odos bei akių spalva, priklauso nuo tos ar kitos žmogaus kraujo cheminės sudėties — ir iš tų duomenų galima spręsti apie parinkto asmens charakterį, apie jo palinkimus ir temperamentą.

Pavyzdžiui, brunetės jausmingumo atveju pralenkia šaitenes ir blondines. Bet meilėje joms labiausiai rūpi išsiaiškinti jausmingumą vyruose, o ne pačioms būti jausmingumo pavertoms. Brunetės idomu stebėti, kaip vyrai jomis susižavi, kaip dėl jų „galvą praran“.

Daug tautiečių pasirašo pasižadėjimus pirkti už 10 svarų akcijų. Vien tik p. Grosas yra surinkęs pasižadėjimų 300 sv. akcijų sumai. Neuzilgo pradėti tiesti pamatus saviems Lietuvii Namams Sydneyje, Australijoje.

■ ALRK Moterų Sąjungos seimas šiemet įvyks Čikagoje rugpjūčio 17, 18 ir 19 dd. šv. Antano parapijos salėje Cicero, Ill. Iš eilės tai bus 25-tasis jubiliejinis seimas.

■ Kai vienas mėsininkas East Molesby, Anglijoje, po šliuboėjo su nuotaka iš bažnyčios, kiti mėsininkai iškėlė jautių kaulus, sudarydami „garbės bromą“ virš naujavedžių galvų.

■ Prancūzų ūkinis žurnalistas „Francois Charbonnier“ nagriėjo prancūzų šampano eksporto sąryšį su Koreja. Pasirodo, kad karui Korejoje prasidėjus, šampano pareikalavimas ir eks-

portas staiga padidėjo, tačiau po kiek laiko, prasidėjus paliaubų deryboms, šampano pareikalavimas pradėjus mažėti ir dar prieš paliaubų sutartį pasirašant pasiekė prieškarinį lygį.

■ Hitlerio pypkės. Iš Frankfurt pranešama, kad tenai amerikiečių kariai išperka nemažai neva „tikrų“ Hitlerio pypkės kandiklių. Kaina 9,5 DM arba 2 dol. Paklausti kariai, kodėl tokius dalykus perka, atsakė: „Just for fun“.

■ Amerikos Balsas skelbia, kad rusai sutinką išleisti Emilią Černeckienę, bet neišleis ją jos vyro Valdemaro Černeckio ir vaikų, neišleidžia taip pat Kairiūkštienės ir kitų.

■ Gauta žinių, kad Sibire prieš porą metų ištremtas mirė lietuvis jėzuitas kun. Stasys Rimkevičius. Nepriklausomoje Lietu-

voje jis daugelį metų dėstė jėzuitų Gimnazijoje Kaune. Tai buvo augstos kultūros vyras, išmokslintas ir išauklėtas, puikiai supratęs meno vertę. Jo pastangomis Kauno jėzuitų bažnyčioje buvo ruošiami koncertai.

■ Pianistui Andriui Kuprevičiui prasta viešėjimo viza ligi spalio mėn. Prieš išvykdamas Argentinon, pianistas A. Kuprevičius turės dar atsisveikinti koncertą Chicagoje — Maria High School auditorijoje rugsėjo 13 d. Šį paskutinį A. Kuprevičiaus koncertą ruošia Margutis, kurio įnaitvyva pianistas buvo atkviestas į J. A. V.

to tarnautojas savo tėvui neregini, bolševikui veteranui, kuris dabar jau su tuo šuniu išvežti į Gogrį.

Stalinas įpyko. „Tučtuojau juos parvežkite čion“, — šuktelėjo Stalinas.

Išgąsdintas sargybinis tuoj susisiekė telefonu su NKVD Gogrije ir senis su savo šuniu bematant buvo pristatyti į diktoratoriaus rezidencijos vietą. Apie jų atvykimą painformavus Staliną, jis išėjo iš vilos ir sodą, žvilgtelėjo į neregį, už virvutės balaikantį, šunį, ir tarė: „Duoti įsakymai turi būti įvykdyti. Nusivesk šunį į parką ir sušaudyk“. Kadangi šuo emė šiaušti ir urgti, kai prie jo sargybiniai mėgino artintis, jie įsakė seniui eiti su savo gyvuliu vadovu paskui juos. Stalinas sode stovinėjo ir laukė, kol išgirdo du šūvius.

Paukeris mažų mažiausiai buvo 15 metų Stalino gyvybės sargu. 1937 metais liepos mėnesį mus užsienyje pasiekė žinia, kad jis atleistas. Aš buvau linkęs manyti, kad Stalinas visuo met bus dėkingas šiam vyriui, kuris daugelį metų saugojo jo gyvybę ir su kuriuo jis taip artimai savo draugystę ir bendromis ydomis buvo susigyręs. Tačiau, pasirodo, kvaila buvo iš mano pusės laukti iš Stalino sentimentų. 1938 metais kovo mėnesį Jagoda pareiškė, trečioje Maskvos byloje, kad Paukeris buvo vokiečių šnipas ir tada aš sužinojau, jog jo nebebuvo gyvųjų tarpe.

Kas laukia Rusijos? Greit po Paukerio mirties aš nutraukiau santykius su Stalinu ir pabėgau kartu su žmona ir dukra iš Ispanijos. Aš atvykau į Ameriką, kur nuo tada slaptai tebegyvenu.

Apie prieš du mėnesius didele staigmena pergyveno Sovietų Sąjunga ir pasaulis: mirė Stalinas. Dėl jo įpėdinio, Malenkovo, turio pasakyti, kad jis man nepadarė didelio įspūdžio, kai aš jį pirmą kartą sutikau. Jis mane nutiekė kaip pilkas partijos pareigūnas, kaip žmogus be revoliucinės praeities ir be tų savybių, kurios yra reikalingos valstybės galvai.

Kodėl Stalinas pasirinko Malenkovą, aplenkdamas Večislavą Molotovą, savo natūralų įpėdinį? Aš manau, kad Stalinas neparinko Molotovo ne dėl valstybinių motyvų, bet dėl nuojautos, jų Malenkovas tinkamiau žiūrės jo sūnaus ir dukters.

Kurie bebūtų tokio pasirinkimo motyvai, mes galime būti tikri, kad Malenkovas turi daug baimės Kremliaus viduje ir už jo ribų: iš jo aplinkos žmonių, masių ir raudonųjų generolų. Malenkovas žino iš savo pirmąto kruvinojo pavyzdžio, kad jis turi sumalti savo konkurentus, išduoti savo draugus ir tetrizuoti visus gyventojus. Neišvengtiną valymas ateis. Mano nuomone, neseniai paskelbta amnestija tėra tam, kad paruošus laisvų vietų kalėjimuose naujoms aukoms.

Vienas iš pirmutinių turės, atrodo, kristi Molotovas. Per ilgai Sovietų Sąjungoje į jį buvo žiūrima, kaip į 2-ro Numero žmogų, pirmą po Stalino, ir jis sudarys logišką pagrindą opozicijai. Labai reikšmingas dalykas, kad naujoji vyriausybė Molotovas gavo užsienio reikalų ministerio pareigas, dėl kurių išslysta iš jo rankų stora valdžios buožė Sovietams valdyti. Jei Malenkovas eis Stalino pėdomis, jis laukia šis žygis: suorganizuoti ketvirtą Maskvos bylą, kurioje figuruotū Molotovas, prisipažįstantis, jog jis su Vakarais sudarė sąmokslą prieš Sovietų Sąjungą. (neatspėta, krito Berija, bet kaltinimas tikrai tas pat. Red.)

Be abejo, Malenkovas nenorės pradėti karo, kol jis nebus sukonsolidavęs savo valdžios, nes kariaujant jis turėtų sutelkti į fronte esančių generolų rankas perdidelę valdžią. Tai kos metu raudonieji generolai neturi jokios valdžios: jie tėra bejėgės paslaugios figūros, paklusnios krašto apsaugos ministeriui Bulganinui, ir kiekvienas gali būti lengvai bei ramutėliai slaptosios policijos nuskintas. Juk Malenkovui daug geriau juos laikyti šitoj jų negalios padėtyje kol jis pasidarys valdžios viešpatį. Taigi, Vakarams duotas atoslūgis, kad ir turbūt trumpas, bet pakankamas jėgų pusiausvyrai įvykdyti. Galas.

KNYGŲ LENTYNĄ

JAV ir Kanados P. P. Leidėjams, Leidykloms bei visuomeninėms organizacijoms

Siemet knygų išleista 82, iš jų JAV-bėse 63, Vokietijoje — 5, Italijoje, Argentinoje ir Australijoje — po 3, Anglijoje, Belgijoje ir Kolumbijoje — po vieną. Pr. metais buvo išleista 83 knygos, kurių 66 JAV-bėse, 6 Vokietijoje ir 11 kitose šalyse. Naujų periodinių leidinių šiemet įregistruota 10, kurių 5 JAV-bėse, 2 Vokietijoje ir po 1 Kanadoje, Australijoje ir Indijoje. Percitais metais pasirodė 9 nauji leidiniai. Tenka pastebėti, kad 1951 metais per pirmą pusmetį tepasirodė tik-tai 46 knygos.

2. Labai prašome Gerb. Leidyklas būtinai žymėti vertimų antraštinio lapo kitoje pusėje originalo pavadinimą.

3. „Knygų Lentyną“ gali būti naudinga knygų platintojams, ypač tolimesniuose kraštuose. Prenumerata metams

voje jis daugelį metų dėstė jėzuitų Gimnazijoje Kaune. Tai buvo augstos kultūros vyras, išmokslintas ir išauklėtas, puikiai supratęs meno vertę. Jo pastangomis Kauno jėzuitų bažnyčioje buvo ruošiami koncertai.

■ Lenkijos komunistai įsakė rašytojams, kad jie lenkų komunistinėje spaudoje žodį Dievas rašytų mažąja „d“. Pirmiausia toji naujybė įvesta „Tribuna Ludu“, lenkų komunistų dienraštyje.

■ Pianistui Andriui Kuprevičiui prasta viešėjimo viza ligi spalio mėn. Prieš išvykdamas Argentinon, pianistas A. Kuprevičius turės dar atsisveikinti koncertą Chicagoje — Maria High School auditorijoje rugsėjo 13 d. Šį paskutinį A. Kuprevičiaus koncertą ruošia Margutis, kurio įnaitvyva pianistas buvo atkviestas į J. A. V.

BAISIOSIOS STALINO VALDŽIOS PASLAPTYS

RAŠO NKVD GENERALAS ALEKSANDR ORLOV

XV.

Paukerio šnipų gaujos atlikdavo įvairiausių operacijų. Vieną vakarą, 1927 metais, jiems smagiai begurkšnojant baltake, staiga gauta žinia, kad Čiang Kai-šekas, kuris tada ben dradarbiavo su Sovietais, visai netikėtai pradėjo gausybėmis suiminėti komunistus ir kad po policija įsibrovusi į Sovietų ambasadą Pekine. Šaukdamas dėl tokio Čiang darbo Stalinas įsakė Paukeriui suareštuoti visus gyvenančius Maskvoje kinus.

Paukeris nieko nelaukdamas, tik kaip iš pypkės truktelėjo ir įvykdė įsakymą. Jis sumobilizavo visus, kuriuos tik galėjo su rasti, enkavedistus ir kiaurą naktį praleido suiminėdamas kinus, pradedant skalbyklų savininkais ir baigiant Karo Akademijoje dėstančiais kinų kalbą profesoriais.

Iš ryto Paukeris raportavo Stalinui. Stalinas patenkintas klausėsi vaizdaus Paukerio pasakojimo apie įvykdytą suėmimų operaciją ir kvatojo, kai Paukeris imituodavo išgąsdintus kinus ir jų juokingą tarseną.

Po keleto valandų, Paukeriui snūduriuojant ant kanapų savo darbo kambaryje, Stalino sekretorius jam patelefonoavo ir pranešė, kad jo šeimininkas jį kviečia užteiti. Vienas Kominternio lyderis atvyko į Kremlį patirti, ar Stalina sžinojo, kad visi Kominternio kinų tautybės valdininkai ir visi Kominternio Universiteto Rytų Reikalamas studentai kinai pasodinti į kalėjimą.

Stalino kabinete įvyko štai kuri, pagal paties Paukerio man pasakojimą, scena:

— Ar suėmė visus kinus?

— klausė Stalinas.

— O, taip, be jokios abejonės, — atsakė Paukeris.

— Ar sustvėrė ir Kominternio tarnautojus ir kinus studentus?

— Aiškus daiktas, Josef Vissarinovich, — atsakė Paukeris. Dar jam nespėjus baigti savo

sakinio, Stalinas su įniršimu žiebė jam į veidą.

— Beprotis! — šaukė Stalinas. — Tučtuojau juos paleisk!

Paukeris it nušutintas išėjo. Paukeris buvo labai socialus ir atviras vyras. Jis negalėjo suislaikyti nepapasakojęs savo draugams smulkmenų apie Stalino privatų gyvenimą. Aš visuomet buvau nuomonės, kad Paukeris nesuprasdavo, jog jo bičiuliams papasakoti dalykai galėjo pakenkti Stalinui. Jis taip akiai dievino Staliną ir su tokia pagarba buvo įsidėjęs į galvą jo beribę galią, jog jis negalėjo vaizduotis, kad Stalino žygiai galėtų būti matuojami paprastu saiku juos suskirstant į gerus ir blogus. Paukeris kiekvieną Stalino veiksmą laikė, it gamtos dėsni, galutiniu.

Štai dabar kitas, daug sakan-tis, Paukerio pasakojimas apie intymų rautą, kurį Stalinas su-ruošė NKVD viršininkams 1936 metais gruodžio 20-tą, Sovietų slaptosios policijos steigimo sukaktuvių proga. Paukeris buvo ten irgi svečias ir kai kiekvienas jau buvo pakan-kamai girtas, Paukeris emė vaidinti komiko rolę. Talkininkau jamas savo dviejų draugų, kalinų prižiūrėtojų rolėje, Paukeris vaidino Zonovjevą, vedamą sušaudyti į NKVD rusį. Sudrības kyburuojantis ant prižiūrėtojų rankų, „Zinovjevą“ galais negalais sunkiai ištiesė kolas, šniokšdamas sudejavo ir laukinio žmogaus baltomis, nuo baimės išverstomis, akimis žvilgtelėjo aplinkui. Vidurasyje ir staiga puolė ant kelių, apkabino rankomis vieno prižiūrėtojo batą ir gailėstingai sušuko: „Dėl Dievo meilės, pasi-gailėk manęs, drauge, pakviesk Josefą Vissarinovičų (Staliną)!“

Stalinas plyšo iš juoko. Matydami, kad ta scena be galo Stalinui patiko, svečiai paprašė Paukerį ją pakartoti. Jis sutiko. Stalinas taip gardžiai juokėsi, kad net rankomis grieb-

davosi už pilvo. Kai Paukerį pagavo pats vaidinimo įkarštis, jis atliko kitą farsą: iškėlė rankas į dangų ir imituodamas ekstazės apimtą žydų maldininką ūktelėjo: „Klausyk, klausyk, Izraeli, mūsų Dievas yra vienintelis Dievas!“ Stalinas sprogdamas iš juoko, nebegalėjo toliau tvirti ir paspringdamas kvatojimu lyg davė supras-ti baigti spektaklį.

Paukeris visuomet būdavo su Stalinu, jam esant atostogo-se, kurias jis praleisdavo savo viloje netoliese Soči, prie Juodųjų jūrų. Vienais metais Stalinas važinėjo pajūriais ir sustojo kelioms dienoms vienoje valdžios viloje, kur Gruzijos Tarybų respublika iškėlė jo garbei karališką rautą. Tarp daugelio įvairių gruziniškų patiekty valgių buvo ir vienas retos žuvies patiekalas. Būdamas gruzinas ir šios rūšies valgių žinovas, Stalinas gyrė tą žuvį, bet norėdamas parodyti savo gastronomišką išmintį, jis pridūrė, kad girdi esanti dar kita gruziniška žuvis, kuri vis dėlto dar kiek skanesnė, jei ją taip, šitaip ir anap, paruošti. Paukeris tuoj prisiekė, kad ta Stalino pageidaujama žuvis bus ant stalo per sekančius pietus. Tačiau vienas gruzinas svetys suabejojo, kad tai galima būtų padaryti, nes anoji žuvis tuometiniu sezonu tūnojo nusileidusi iš ežero dugną.

Tą naktį Paukeris išsiuntė sargybinių būrį ir keletą gruzinų ir kalmus, į nedidelį ežerėlį, kuriame veisėsi diktatoriaus mėgiamas žuvis. Ekspedicija pasiėmė su savim rankinių granatų dėžę ir rytui brėkstant kaimyninio sodžiaus gyventojai buvo pažadinti iš miego granatų sprogiu. Tūkstančiai pul-trenktų negyvų žuvų baltais pilvais augštytyn plūduriavo ežero paviršiuje. Paukerio vyrai luoteliai ir brisčiomis pakraščiais pasileido į vandenį įieškoti Stalino mėgiamosios žuvies.

Kaimiečiai, įsiutę dėl tokio ūv ūnkinimo, kone plyšdami šaukė, reikalavo, kad įsibrovėliai išsinešdintų. Kaimo vykdomojo komiteto pirmininkas deleguotas išėjo priešakin ir gindamas reikalą išdėstė, kad tas ežeras yra vienintelis kaimo gyventojų pragyvenimo šal-

tinis. Stalino tarnai nekreipė į tai jokio dėmesio ir vis svaidė ir tebesprogdino vandenyje granatas.

Kaimiečiai pasiryžo stoti kovon dėl savo turto. Kai kurie nubėgo į kaimą ir sugrįžo apsiginklavę šakėmis ir medžiokliniais šautuvais. Tačiau susišaudymo neįvyko. Po trumpo sunkių apsidaužymo, Stalino rinktinė pasitraukė, nešdamasi pintinėje porą žuvų, kurias Kremliaus viešpatis mėgo.

Pargrįžus į vilą, vienas Paukerio vyras pasirodė kruvinai apdrąskytu veidu, kitas su užtinusia, pajudusia akimi. Staliniui buvo pasakyta, kas atsitiko. Idūkęs Stalinas įsakė visus darbingus to kaimo vyrus ir moteris suimti ir ištremti „už sukilimą“ prieš Sovietų vyriausybę. „Mes jiems parodysim, kam priklauso tas ežeras!“ — šaukė Stalinas.

Stalinas ir šuo.

Klitų atostogų Sočije metu Paukeris vienai parai buvo išvykęs iš Stalino reziduojamos vilos į netolimą Gagry kurortą apžiūrėti naujos prabangios vilos, kurią Berija, tuometinės Užkaukazės NKVD galva, o dabar, po Stalino mirties, Numeris 2 Sovietų valdžioje (jau suimtas), pastatė Stalinui, kaip Gruzijos respublikos dovaną. Kitą dieną pargrįžęs, Paukeris sužinojo, kad jam ne sant Sočije įvyko štai kas:

Naktį šuns lojimas prikėlė iš lovos Staliną. Jis priejo prie lango ir paklausė lauke stovinčių sargybinių, „Kieno tas šuo? Jis man neduoda miegoti“. Sargybinis atsakė, kad tai kaimyninės vilos šuo. „Surask jį ir nušauk, jis man neduoda miegoti“, — pasakė rūščiai Stalinas ir vė linojo į migius.

Iš ryto Stalinas atsikėlė su gera nuotaika. Per pusryčius jis atsiminė šunį ir pasikvietė sargybinių.

— Ar nušovei tą šunį?

— Šuns nebėra, Josef Vissarinovič, atsakė sargybinis.

— Ar tu jį nušovei?

— Jis išgabentas į Gagrį, atsakė sargybinis ir paaiškino, kad tai buvo Alzas šuo, specialiai išdresiruotas neregiių veidžioti; jį parvėžė iš Vokietijos vienas Žemės ūkio Komisaria-

Kaip ir kada skrisime į Marsą

RAŠO INŽ. J. BULOTA.

VI. KAIP MES SKRISTU VII. TRAMPLYNAI ARBA ME Į KITUS DANGAUS PAGELBINIAI SATELITAI KŪNUS.

Turint jau raketą ar sviedinį nugalintį žemės trauką, iškyla dar neištirta tarpplanetinė išorinė šaudymo ar skrajų mo tarpplanetinėse erdvėse baistika. Žmogus jau visokiais pabūklais šauda jau kelintas šimtas metų ir tai išgęs specialios mokyklas, apskirovės visokiausiomis tabelėmis ir „teisingai“ apskličiavęs, nevisada, greičiau labai retai, pataiko, pav., į priešo didelį laivyną ir dažniausiai matomą horizontu už keliolikos kilometrų, — tad ką jau bekalbėti apie tarpplanetinius tolius!

Neužmirškime, kad iššautas sviedinys ar raketa, žiūrint pagal saulės centrą, nuo amžių turi jau du greičius: skrieja aplink saulę su apie 25 km per sekundę arba du kartu greičiau negu mes norėtume įgreitinti mūsų raketą pagal žemės centrą ir sukasi aplink Žemės ašį jūros lygyje su apie pusės kilometro per sekundę greičiu.

Daleiskime, kad mes būsime gudresni negu visi dabartiniai artileristai ir mokėsimės tūkti su trimis skirtingais greičiais raketą suvaldyti, atseit gerai taikyti ir neklaidžiosime visatoje, tad, pav., pasiekę 12 km per sekundę greitį, į Mėnulį nukristume per maždaug 17 valandų. Į Marsą taip su maždaug Mėnulio orbitoje pasilikusiu greičiu likučių apie 1 km per sekundę skristume daugiau kaip 2-jus metus. Tokiam laikui maisto, vandens, kvėpuojamo deguonio ir tt. kiekiai, raketos keliautojams jau sudarytų didelę problemą, kurią gana ilgai teks spręsti.

Taigi reiktų įieškoti didesnių greičių arba išsivadavus iš žemės traukos iš naujo įvairinti mūsų raketą, pav., dvigubu žemės traukos greičiu, atseit apie 22 km per sekundę. Taip mes jau į Marsą nukristume per apie 40 dienų, bet užtat nusiileidimui ant jo turėtume sunaudoti tiek pat energijos raketos sustabdymui arba ir dar sugrįžimui ant Žemės, turėtume pasiimti apie 6 kartus daugiau energijos negu būtų reikalinga išsivadavimui iš žemės traukos.

Prisipažinkime ir sutikime, kad tai tėra graži svajonė.

VIII. IŠVADOS IR PRANAŠYSTĖS.

Kaip matome, neturime dar pabūklų nei raketų, nei tramplynų, nei pagaliau atitinkamos varomosios energijos, kad nukristume nuo Žemės. Bet gi didžiausia nelaimė, kad nesima to iš to praktiškos naudos, pav. nusileisti ant Marso, tad kas gi duos ne milijonus, bet greičiau milijardus dolerių tokių pa būklų sprendimui — bandymams ir įvykdymui?

Toks staigus žmonių skaičiaus ant Žemės didėjimas ir aštrins biudžetų nedecklius ir

vis artins prie kriterijaus: komunizmas ar kas jam panašaus, ar demokratinis kapitalizmas ar kas taip pat jam panašaus. Jei be karo, tai aiški ateitis — komunizmas ir tt. Jei su karu, tuo labiau vis daugiau neileistinai pavėluojamu — baimės katastrofa. Nei komunizmas, nei po katastrofos-karo gal išlikęs kapitalizmas, ilgiems laikams nebesvajos apie planetines keliones.

Daleiskim patį geriausį atvejį, kad viskas bus gerai ir mokslas žengs tuo pačiu tempu pirmyn, tad viską susumavus ir extrapoliuojant davinis prieitume išvados, kad gal už 100 metų ir mėgintume jau išsivaduoti iš Žemės traukos. Bet jei jau tokia mūsų išvada, tada mažai klystant galima tvirtinti, kad ir tik už 200 ar daugiau metų tenuskrisime į Marsą.

Baigdami apie mūsų pagundą susipažinti su marsiečiais ir išvysti lieknutę Tolstojaus aprašytą marsietę Aelitą pasiguoskime nors tuomi, kad ir mes ir dar mūsų vaikai tikriausiai priglausime savo liekanas šioje žemėlėje ir (kai kalbama astronomiškais atstumais) šalia mūsų senolių kapų.

Vis dėlto nėra ko taip nusiminti ir vieton to, kad baladotis po šaltas neištirtas erdves, galima tvirtinti, kad tobulėjant elektroniniams mikroskopams ir teleskopams, vystantis mikrofilmams su keliais milijonais nuotraukų per sekundę greičiu, mes ir niekur nekeliaudami pamatysime (prisitrauksim) marsiečius ir juos pakankamai išstudijuosime, ir tas atsitiks žymiai greičiau negu mes išmoksime nukristi nuo Žemės.

Taip nusiraminę, sukaupkime visas savo jėgas, protą, tėvynės meilę ir bekalbėdami gražiąją mūsų tėvų lietuvių kalba, kurkime „raketą“, kuri mus atpalaiduotų iš dolerių traukos, bei pramušus bolševikų geležinę uždangą sugrąžintų mus į mūsų mieląją Tėviškėlę Lietuvą.

Dipl. ginklų ir mechanikos inž. J. Bulota.
Montreal 17. VI. 1953.

KEISDAMI ADRESUS

nepamirškite pasiųsti 25 ct.

(smulkiais pašto ženklais).

motina — tuoj susirgo tulžies

Po Antverpeno išlaisvinimo, aš pasistengiau kaimynystėje įsteigti vieną iš tokių didelių saugumo stovyklų. Taip atsitiko vieną dieną, kada man visai pripuolamai einant pro pagrindinius vartus, išgirdau stovykloje triukšmą ir aš nuėjau pažiūrėti, kas atsitiko. Tai buvo stebintinis vaizdas. Su einančiais tarnybą sargybiniais vedė ginčą milžiniškas vyras. Jis buvo daugiau negu 6 pėdų augščio, neproporcingai platus, su masyvia krūtine, kuri atrodė išsitempus ir grąsino sudraskyti jo haki marškinius. Jo rankų muskulai išsipūtę švarko rankovėse, atrodė, kaip atletų šlaunys. Jis turėjo sverti nemažiau 250 svarų, labai kieta ir tvirtu sudėjimo, kaip nukaltas paminkle iš vieno akmens vyras. Labiau negu jo fizinė išvaizda išskirianti jį iš minios, atkreipė kiekvieno akį jo ginklai, lyg koks miniatiūrinis judomas arsenalas, kuriuos jis su savim nešiojo. Jo odinio diržo priekyje, makštyse kabojo du didžiuliai tamsaus plieno peiliai. Ilgoku vamzdžiu Lugero pistoletas, su pakeliamu taikikliu ligi 1000 metrų, kabėjo prie jo dešinės šlaunies. Schmeisser'io sistemos automatinis pistoletas kabojo ant jo didelės krūtinės. Jo kisenės buvo didelės ir išsipūtusios, taip, kad mano akys galėjo atspėti, jog jos buvo pripildytos rankinėmis granatomis. Šita milžino apiaška laikė dvi besišypsiančias merginas kiekvienoje rankoje ir buvo apsuptas grupės jį garbinančių olandų jaunuolių. Sargybiniai, kurie buvo pastoję jam kelią, atrodė esą sumišę ir neryžtingi — nežina, ką daryti.

Kai aš prisiartinau prie susirinkusios minios iš užpakalo, tai girdėjau milžiną kalbant giliu griaudžiančiu balsu:

— Šitos dvi merginos yra geros olandų patriotės. Pasakykite savo pulkininkui, kad didysis King Kong atsako už jas. Jos turi būti iš karto paleistos, kad galėtų su manim eiti gerti vyno.

Aš, žinoma, buvau girdėjęs apie šią „King Kong“, drąsų olandų rezistencinių pajėgų vadą, kuris šiuo vardu buvo pravadžiuojamas dėl suprantamų priežasčių. Jis buvo garbina mas visoje okupuotoje Europoje už jo gyvulišką stiprumą, už jo stačią negirdėtus, pasakiškus ir puikius žygius, kuriuos jis įvykdė prieš vokiečius.

Nežiūrint viso to, jis neturėjo teisės išdidžiai atėjęs į stovyklą išsirinkti porą merginų ir išsivesti jas laisvėn, neatlikęs prieš tai nustatyto stovyklos vadovybės „Skryningo“. Jis galėjo pilnai būti herojus savo sferoje, tačiau čia jis buvo išbrovėlis, kuris lauzė nustatytą tvarką.

Aš pašaukiau jį:

— Atėik čia — tu!...

Jis paleido merginas ir apsisuko aplinkui. Po to jis, palietęs rodomuoju pirštu, kuris atrodė tokio storumo, kaip mano riešas, savo galingąją krūtinę paklausė:

— Ar ji mane kalbama?...

— Taip, tu. Atėik čia! — pasakiau aš vėl.

Jis lyg tai abejojo, bet paskui iš lėto atėjo pas mane.

Moksio-technikos naujienos

ZEMĖS SPINDULIAI?

Paskutiniaisiais laikais daug kalbama apie nuostabių žemės spindulių. Tų spindulių pagalba galima rasti žemėje vandenį įieškant su tam tikra rykštele (radijostezija), tie požeminio vandens spinduliai sukelia ligas ir tt. Šie spinduliai mokslui mažai pažįstami ir menkai ištirti. Vieni mokslo žmonės teigia, kad tokie spinduliai iš tikro esą, kiti dar atsargiai reiškia savo nuomonę. Čia turime pastebėti, kad sakdami „žemės spinduliai“ manome apie tam tikras įtakas ir jėgas, einančias iš žemės.

Vienas vokiečių mokslininkas Dr. Hartmanas tuo klausimu pasisako:

— Požeminės vandens gyslos, požeminiai plyšiai, įgriuvimai skleidžia apie save tam tikras jėgas kurias pajunta vandens įieškotojai ant žemės su rykštele. Tos požeminio veikimo zonos pajuntamos šiandien jau ir fizikaliniais prietaisais. Jeigu tos zonos tiesiogiai nesukelia ligos, tai vistiek silpnina organizmą, pa-darydamos jį mažiau atsparų. Nusišaldžius ar kiek negaliojant, užėjus ant požeminio veikimo spindulių, suser-gama tam tikra liga. Štai pa-vyzdėlis. Imu vieną kambarį su dviem lovom, kur jau karta iš kartos mirė žmonės skilvio vėžiu, mirė juo senelis, mirė jo sūnus, sūnaus žmona. Visi gulėjo toj pačioj vedusioj lovoj. Senelio dvi žmonos mirė gimdant, trečioji susirgo tulžimi ir atsigulė kitoj lovoj. Mirus seneliui ir jo paskutinei žmonai vėžiu, tą „vėžio“ ir „tulžies“ lovą užėmė vedęs sūnus su savo nauja žmona. Žmona susirgo tuo j tulžimi. Jos vyras mirė neužilgo skilvio vėžiu. Po to į sūnaus lovą atsigulė žmonos motina — po kelių metų jau ir ji sirgo vėžiu. Žmonos dukterė gulėjo su motina „tulžies ligos“ lovoje, ir ta tuoj susirgo tulžimi.

Dar įdomiau. 1946 m. į žemutinį augstą po tomis lavomis atsikraustė pabėgėlių šeima. Po trumpo laiko dukterė gulinti po „tulžies lovą“ apsirgo tulžies liga. Atsitiktinai serganti dukterė pradėjo gulėti kitur — ji greit išgyjo. Ton lovon atsigulė dukters motina — tuoj susirgo tulžies

skausmais ir po pusės metų buvo operuota.

Šių susirgimų priežastis yra viena vandens juosta, einanti po žeme, tiesiai kertanti tą lovos vietą, kur gulinti randasi skilvys. Sekant vandens juostą fizikaliniais matavimo instrumentais toliau, rasta, kad ji eina per kaulių ir vištų tvartą. Kiaulės skursta, vištos serga nepalijaujamai. Toliau vandens ruožas eina po karvių tvartą — karvės nuolat kraujuoja keista liga. Toliau vandens gysla kerta sodą ir ten ryškiai matosi nuskurdę virš gyslos auga vaismedžiai.

Tokie požeminio vandens spinduliai pagaunami tam tikru aparatu. Su juo užėjus ant vandens gyslos, specialius prietaisus sukelia tam tikrus garsus, iš kurių tiksliai sprendžiama, kur yra vanduo.

— Leiskime kalbėti rimtiems mokslo žmonėms, — sako Freiburgo universiteto prof. Benderis. — Ši sritis mokslui dar naujiena. Negaliu kol kas nieko tikro pasakyti. Negaliu pasakyti, kad tokie žemės spinduliai sukelia ligas. Aš dirbu psichologijos (viešosios sveikatos) srityje ir tikiu, kad vėliau galėsiu tuo klausimu tiksliau pasakyti.

„Žemės spindulių vardas atsirado 1930 metais, kai baronas Von Prum parašė knygą „Žemės spinduliai ligų sukėlėjai“ (Erdenstrahlen als Krankheits ereger). Tie spinduliai greičiausiai yra kokios nors žinios jėgos, susikoncentravusios apie požeminius vandenis. Vandens juos skleidžia žemės paviršius. Jų veikimas gali pasireikšti oro laidumo pasikeitimu elektrai, magneto lauko pasikeitimu. Galimas dalykas, kad ten veikia ir radijo aktyvūs spinduliai. Pasakiausiai užtikta ir ultra trumpų bangų reiškiniai.

Žmonės, kurie jautrūs tiems spinduliams, būdami žemės paviršiuje, su rykštele lengvai suranda požeminio vandens zonas. Jų muskulai sutraukiami iš žemės einančių jėgų ir muskulų susitraukimas atitinkamai palenkia rankose laikomą rykštelę, — tai ženklas, kad apačioje randasi vanduo. Tie vandens įieškotojai jautrūs netik fizikinėms jė-ventojų.

goms, einančioms iš žemės, bet ir dvasios įtakoms-paranormaliems reiškiniams (okultistinėms galioms). Pavyzdžiui, nenuginčijamai įrodyta, kad rykštele galima atrasti požeminio vandens juostą vaikščiojant ant žemės. Kai kurie žmonės pirma suranda vandenį pirma pasitęsę žemėlapi su šakute ar švytuokle. Šiuo atveju įieškotojas vandenį randą dvasios („spiritizmo“) jėgomis pradendant.

Šias vandens randimo problemas plačiai nagrinėja vokiečių mokslininkai, šalia juo olandai, amerikiečiai, prancūzai. Pastarųjų nuomone, vandens radėjai turi tam tikrą viršpojųčių esantį jausmą, kurį paveikia iš žemės einą spinduliai. Tokiu būdu jie nustato rastą vandenį gana tiksliai. Dabar jau vokiečiai pasigaminę specialius detektorinius aparatus, kurie patvirtina rastą vandens gyslą. Tokie aparatai veikia panašiai, kaip mūsų įieškotojai. Čia jie tuoj pajunta nelygų elektros laidumą — ties vandens gysla elektros laidumas yra kitoks, nei ten, kur po žeme vandens nėra.

Tie spinduliai yra tiesa ar apsigavimas, sunku dar pasakyti, tačiau jau tiek daug surinkta nenuginčijamų duomenų, kad tuo klausimu mokslas gali gana rimtai užsiimti.

Štai pavyzdys. Vienas šveicarų gydytojas Dr. Jeng netoli Arau, kai kuriuose namuose pastebėjo itin dažnų susirgimų vėžiu. Vandens įieškotojai po tais namais rado vandenį. Dirvoje po kuria tekėjo vanduo, užsodino daržoves. Viename ruože, pusantrą metro platumo, daržovės labai atsiliko ir užskurdo. Padarius bandymus su ten apgyvendintomis pelėmis, pasirodė, kad ant tos justos patalpinintos pelės šešis kartus dažniau susirgavo, nei šalia juostos esančios.

Kiti du profesorai padarė panašius bandymus ir nerado jokių susirgimų. Manoma, kad greičiausiai, dėl to, kad narvelius aptvėrė metaline tvorele, kuri izoliavusi žemės vandens spindulių veikimą (pan. kaip Faradiejaus narvelis izoliuoja elektrą).

Baigiant tenka laukti, kad mokslas šiais keistais reiškiniais rimtai užsiims ir atras daug įdomių dalykų. (L)

— JAV jau 160 milijonų gy-

Arnhem'o išdavikas

(Pulkininko Oreste Pinto prisiminimai).

Atsitikimas, kurį aš dabar ruošiuosi papasakoti, yra, gali būti, vienas iš pačių svarbiausių šnipinėjimo ir žinių rinkimo atsitikimų visoje špoinažo istorijoje. Leiskite pabrėžti šiuos faktus. Jeigu feldmaršalo Montgomery drąsus pasiūlymas puolimui per Maas ir žemutinio Reino prietilčius būtų pasisekęs ir jeigu pagrindinės pajėgos būtų susijungę su narsiais parašutinininkų daliniais prie Arnhem, tai toliau šarvuotas kyls būtų galėjęs būti stumiamas į pačią Vokietijos širdį. Sėkmingas tokio pasistūmėjimo išnaudojimas, galimai, būtų užbaigęs karą Europoje dar prieš Kalėdas 1955 metais, t. y. — apie šešiais mėnesiais anksčiau, negu faktinai tai įvyko. Turima rimto pagrindo tiems skaičiavimams ir pretenzijoms, kad parašutinininkų dalinių išmetimas prie Arnhem, taip puikiai suplanuotas ir taip drąsiai vykdytas, galėjo būti lemiamu posūkiu kare Europoje, jei tai būtų pavykę. Jeigu tai nepavyko, kaip apie tai visas pasaulis žino, tai yra ne karinio igudimo ar sugebėjimo, taip pat ne drąsumo ar narsumo reikalas. Vienas vyras, ir tik tai vienas vyras, kuris pasmerkė Arnhem parašutinininkų išmetimo veiksmus nepasisekimui nuo pat pradžios. Tai buvo olandas vardu Christian Lindemans. Ar mes priekaištausime šiam vyrui už šėšių mėnesių karo Europoje prailginimą, su visomis aukomis ir tragedijomis, ar ne, tačiau tikrai jį mes galime kaltinti dėl 7.000 vyrų aukų, kurių neteko narsios parašutinininkų jėgos laike dešimties dienų spąstų, į kuriuos parašutinininkai buvo išmesti. Spąstai, kurie lėtai užsidarė prarydami šiuos vyrus...

Aš buvau Olandijos kontražvalgybos misijos, paskirtos prie SHAEF (vyriausioji sąjungininkų ekspedicinių jėgų būstinė) viršininku. Buvau atsakingas už saugumo priemonių suorganizavimą ir saugumo užtikrinimą užnugaryje armijų, kurios slinko iš Flandrijos į Olandiją. Įstatymai ir tvarka turėjo būti kuo skubiausiai ir neatidėliojant suorganizuoti. Niekas daugiau vokiečių pajėgoms nebūtų patikę ir juos pradžiuginę, kaip atėmimas karinių dalinių iš sąjungininkų fronto linijos uždaviniai — atstatyti saugumą užnugaryje. Metodai, kuriuos mes ten taikėme, buvo šurkštūs, greiti ir efektyvūs. Buvo steigiamos didelės stovyklos — dideli vietovės plotai ištisai aptverti spygliuotų vielų tvoromis. Visi benamiai, pabėgėliai, įtariamieji priešo kolaborantai ir šnipai buvo patalpinami tose stovyklose ir po to palaipsniui išrūšiuojami. Tuoju po to, kada garbingi ir dori piliečiai galėdavo įrodyti savo nekaltumą, jie būdavo perkeltami į daugiau patogesnes patalpas. Palaipsniui, pastoviai „filtruojant“, tose stovyklose pasiliko tik tai „padugnės“, kurie buvo tardomi, teisiami ir baudžiami pagal jų padarytus nusikaltimus.

KULTŪRINĖ KRONIKA

FIZIKAS PASIDARĖ IŠRADEJŲ.

Inžinierius S. Šalkauskas atvyksta Kanadon.

Kopenhagoje įvyko tarptautinis rentgenologų kongresas ir viso pasaulio žymesniųjų rentgeno ir kitokių elektromedicininių įrenginių gamintojų paroda. Anglijos General Radiological Ltd. ir Solus Electronic Tubes Ltd. firmos išstatė visą eilę gaminių, kurie sukonstruoti lietuvių inžinieriaus S. Šalkausko, gyvenančio Londone.

Inž. S. Šalkauskas, paklaustas „Br. Liet.“ atstovo, pasakė:

— Rentgeno lempa dera vadinti tą visą prietaisą, susidedantį iš metalinio, švinu, išklotu gaubtuvo ir Rentgeno vamzdžio, kuris pagamina pačius Rentgeno spindulius. Jis yra to gaubtuvo viduje, iš visų pusių apsuptas izoliacinio aliejaus. Jo veikimui suprasti reikia žinoti, kada Rentgeno spinduliai atsiranda elektronams dieliu greičiu susidūrus su sunkios medžiagos atomais. Reikia, kad elektronai susidurtų kiek galint mažesniame plote, nes tada ir Rentgeno spinduliai išeina lyg iš mažo taško, kas labai svarbu Rentgeno nuotraukos ryškumui. Taigi tas mano Rentgeno vamzdis ir yra tokios rūšies, kad patenkinų tą modern. rentgenuotekos reikalavimą. Taikinį, į kurį elektronai yra dideliu greičiu šaunami ir iš kurio Rentgeno spinduliai išeina, sudaro didoko sunkaus Wolframo metalo disko kraštas. Elektronų šaltinį sudaro, kitame vamzdžio gale įtaisyta, įkaitinta Wolframo vielė. Elektronams greitis suteikiamas augštos elektros įtampos pagalba, kuri yra nuo 5.000 iki 125.000 voltų. Viskas yra stiklo pūsleje iš kurios išsiurbiamas oras. Nuo didelės elektronų koncentracijos ir nuo jų smarkaus smūgio tas disko taškas per akimirką ištirpsta (virš 3.000 laipsnių C.), todėl jis yra taip įtaisytas, kad jį būtų galima, nuotraukos darymo metu, greitai sukti. Diską sukančios elektronai susiduria vis naujoje vietoje ir tuo būdu jų energija pasiskirsto didesniame plote. Rentgeno spindulių šaltinis vis vien pasilieka pastovus taškas, ten kur elektronai kerta“.

Apie savo specialybę inž. S. Šalkauskas pasakė:

— Nė vienas mūsų su mokslo nesame gimę. Lietuvos Uni sunku. Sunku todėl, kad val-

versitetas mane išleido fiziku, o Rentgeno vamzdžius išmokau konstruoti per 8 metus dirbdamas Vokietijoje. Siemens'o vakumo ir augšto įtemimo laboratorijose. Vieną dieną anglų pramonininkai, važinėdami po Vokietiją, rinkosi specialistus. Patekau ir aš ant jų meškerės. Atvykęs į šią salą, suorganizavau laboratoriją, pasirošiau reikalingų talkininkų ir, išdirbęs pagal savo planus nuosavus modelius, užvedžiau gamybą. Čia aprašytas Rentgeno vamzdis yra vienas sudėtingiausių ir vienas mano mėgiamiausių.

— Jei sugebėjote šiame krašte suorganizuoti šios rūšies gamybą, tai, grįžus į Lietuvą, taip pat galėsite suorganizuoti Rentgeno vamzdžių pramonę?

— Kodėl gi ne. Reikia tik vieną sąlygą mums visiems, esantiems užsienyje įsikalti: niekas mūsų neturi tenkintis paprastu juodu darbu, bet privalo skverbtis į amatus, į techniką, į kvalifikuotą darbo sritį. Iš to skaičiaus būtų galima Lietuvoje tikėtis talkininkų ir tokių pramonė, kaip šioji. Reikia, kad kas nors susidomėtų labai gražiu ir labai gerai apmokamu stiklapūčio amatu, kuris yra šiai pramonei viena būtiniausių sąlygų. Šiapr rentgeno technikos pramonė tokiame krašte, kaip Lietuva, būtų labai naudinga, nes ji iš neadaug medžiagos pagamina labai vertingus ir brangius prietaisus.

— Ar tiesa, pone inžinieriau, kad nutarėt palikti šią karališkąją žemę?

— Šiam kraštui, anuomet pakvietusiam mane čia dirbti, esu pažadą ištesėjęs. Išvykstu vien tik savo šeimos labui. Turu vilčių, kad naujame krašte, kol laivas plauks Lietuvon, galėsiu pasidaryti dar savarankiškesnis, ypač jei pavyktų susitikti gerą bendrininką. Pagaliau, gal ir ten pateksiu ant kieno nors mestos meškerės, — baigė pasakojimą inž. Šalkauskas, rinkdamasis kelionių biuro skrajukėje laivą į Kanadą.

LIETUVIAI STUDENTAI BRAZILIJOSJE.

Porto Alegrijje, Rio Grande do Sul, kaip ir kitose Brazilijos valstybėse, įstoti į valdišką universitetą yra labai sunku. Sunku todėl, kad val-

diškuose universitetuose dėl mokslo pigumo kasmet būna didelė stojančiųjų konkurencija, ypač į Medicinos Fakultetą, kur vietų mažai, o stojančiųjų labai daug. Konkursiniai kvotiniai, čia vadinami „Vestibular“, yra sunkūs ir juos išlaiko tik gabūs, gerai pasiruošę moksleiviai. Juos išlaikė ir du Brazilijos gimę lietuvių vaikai, Rudolfas Mekšraitis ir Alynas Čičėnas.

Rudolfas, 20 metų jaunuolis, yra Mekšraičių vienturtis sūnus. Nors gimęs P. Alegrijje ir nelankęs jokios lietuviškos mokyklos, bet lietuviškai skaito ir kalba kuo geriausiai. R. Mekšraitis, baigęs 4 m. gimnazijos ir 3 metų priešuniversitetinį kursą, 1952 m. vasarį, išlaikęs konkursinius kvotimus, įstojo į Medicinos fakultetą. Lanko ir papildomą Embriologijos kursą. Dalyvauja studentų sporto rungtynėse ir vadovauja savo fakulteto antro skyriaus futbolo komandai. Pasiruošęs ir kariuomenei, kaip universiteto studentas, turi parengimų ir lanko karininkų paruošimo mokyklą „Centro de Preparacao dos Oficiais da Reserva“, kurią baigs 1954 m.

Rudolfo tėvai, Juozas ir Petronėlė Mekšraičiai, kilę iš Šakių apskr. Brazilijon atvyko dar nevedę (vienas 1925, antras 1926 m.), čia sukurė šeimą ir apsigyveno P. Alegrijje. Juozas Mekšraitis dirba „Cariss P. Alegrense“ kompanijoje. Turi savo namus.

Kitas P. Alegrio universiteto studentas lietuvis yra Alynas Čičėnas, 21 metų. Ir A. Čičėnas, kaip R. Mekšraitis, perėjęs ilgą pasiruošimo kelią ir gerai išlaikęs konkursinius kvotimus, pernai įstojo į Medicinos fakultetą. Tik karininkų mokyklą „C. P. O. R.“ A. Čičėnas baigs jau šiemet.

Alyzo tėvas, Jonas Čičėnas, atvažiavo į Braziliją 1929 m. ir čia, vedęs Veroniką Misiūnaitę, atvykusią 1911 metais, galutinai apsigyveno P. Alegrijje. Dabar gyvena Florestos rajone, kur turi nuosavus puišius mūro namus. Verčiai avalinės gamyba ir prekyba: turi batukų dirbtuvę ir specialų automobilį savo gaminių išvežimui.

Čičėnas turi 3 sūnus: Povilas, 8 metų, lanko pradžios mokyklą; Juozas, 12 m. jau ruošiasi stoti į gimnaziją; ir Alynas — Porto Alegre universiteto Medicinos fakulteto II sk. studentas.

Abi šios mūsų tautiečių še-

monių susipešęs su jais smuklėse ar panašiose išgėrimų vietose. Tuzinai merginų giriasi esą jo artimomis draugėmis. Jis yra vyriausias iš keturių brolių, kurie visi priklauso rezistencijai — pagrindiniam ir dirba kaip pabėgėlių vadovai.

— Ar kuris nors iš jų buvo užmuštas ar žuvo? — paklausiau. Wilhelm išėjo į savo kabinetą, kur, beabejo, patikrinęs atitinkamą kartoteką sugrįžo atgal.

— Ne. Nė vienas iš jo brolių neužmuštas. Vienas, jauniausias brolis, buvo nučiuptas „Abwehr“s, kartu su kabareto šokėja vardu Veronika, žinoma kaip labai artima Lindemans draugė. Jie abu dirbo taip vadinamoje „pabėgimo linijoje“. — Visa tai skaitė pirštu vedžiodamas Wilhelm iš rašomąja mašinėle prirašyto lapo. — Jie abu vėliau buvo paleisti, — užbaigė skaitymą Wilhelm.

— Kas? Kaip? — paklausiau aš nustebintas.

Wilhelm patraukė pečiais.

— Atrodo, kad vokiečių slaptoji tarnyba paleidžia savo kalinius, ar ne?

— Ką dar daugiau turite? — paklausiau aš ir įtarimas jau manėje ne tik augo, bet ir pradėjo kristalizuotis.

— Taip, pone. Lindemans kiek vėliau buvo pats Geštapo vienoje medžioklėje pagautas. Jis buvo peršautas per plaučius. Iš kalėjimo ligoninės jis buvo išgelbėtas savo rezistencinės — pagrindinio grupės po didelių kautynių.

— Ar daug buvo užmušta tose kautynėse? — vėl paklausiau.

— Taip — vienas S. S. vyras nukautas, du sužeisti, o rezistencijos vyrams tas pasibaigė daug blogiau. Pats Lindemans su kitais trims vyrais ištrūko, tačiau kiti keturiasdešimt septyni rezistencijos vyrai buvo nukauti. Jie buvo S. S. vyrų užklupti, kai jie traukėsi iš ligoninės.

— Beveik taip, lyg kad vokiečiai būtų viską iš anksto žinoję, — pasakiau aš iš lėto.

Wilhelm pasiūžūrėjo į mane ir jo akys prisimerkė. Jis galėjo atspėti, kokia mintis man buvo atėjusi į galvą. Jis tiksliai linktelėjo galva, tačiau nieko nepasakė.

— Aš pasiimsiu iš tavęs kartotekos davinius apie Lindemans ir, galbūt, jei turėsiu laimę, tai gal sugebėsiu padidinti žinias apie jį vienu ar dviem puslapiais. — Aš rytoj rytą išvykstu į Briuselį, — užbaigiau pasikalbėjimą.

Atvykęs į Briuselį aš neturėjau jokių sunkumų surasti vyrų ir moterų, kurie gerai pažinojo Lindemans, o taip pat ir tuzinus žmonių, kurie bent kažkokią esą su juo artimoje pažintyje. Lindemans buvo ne tik tautinis didvyris savo gimtojoje Olandijoje, bet buvo taip pat populiarus figūra ir Belgijoje, kur buvo daug asmenų, kurie norėjo šildyti Lindemans liepsnojančioje garbėje, sakydami ir vaizduodami esą jo artimiausiu draugu. Man buvo reikalingi žmonės, kurie iš tikrųjų kartu su Lindemans dirbo rezistencijoje.

„PABUDIMO“ SPEKTAKLIUI ARTEJANT...

Atsitiko, kad buvęs Vilniaus Valstybinio Teatro aktorius, režisierius ir rašytojas Antanas Škėma, paprašytas, sutiko pastatyti Montrealyje savo premijuotą veikalą „Pabudimą“. Repetuoja, dirbama. Spektaklis numatomas spalio mėnesio 4 d., sekmadienį, 4 val. po pietų Gesų Hall salėje, 1200 Bleury Str. Atseit, teatras „nubudo“ ir vėl bando egzistuoti. Ta tema ir norėtųsi nuberti keletą minčių.

Jau ne kartą spaudoje buvome pakaltinti apsnūdumu. Tūli korespondentai vis dairėsi pilkoje padangėje „dundulio“ miegaliams pažadinti. O atsitiko, kad be kieno nors pastangų „nubudome“ ir emėmės darbo.

Reikia manyti, kad mūsų visuomenė nepakankamai įvertino esamas sąlygas teatriniam darbui ir drauge ne iš esmės išgilina ir teatro paskirtį. Laikais pasikeitė. Primityvūs klijimų vaidinimai liko praeityje, kovojančioje dėl savo tautinės egzistencijos Lietuvoje. Tada buvo vienas tikslas: puoselėti lietuvišką žodį, ugdyti tautinį patriotizmą, nukalti žmonių širdyse gyvą ir didingą Lietuvos praeitį. Tiems tikslams atsiekti teatras buvo tik priemonė. I spektaklį, kaip ir meninę išdava nebuvo kreipiamas joks dėmesys. Vaidino jauni ir seni, vaidino visi, kas tik turėjo drąsos. Laikui bėgant, teatras tapo meno šventove. Iš menkaverčių meninių požiūrių klijimų vaidimų išaugo atgimusi Lietuvos teatras, turėjęs ryškų meninį veidą, davęs visą eilę vertingų spektaklių, išaušinęs stiprių ir talentingų aktorių. Pasikeitė ir teatro paskirtis. Teatras liko tarnauti menui ir lietuviškai kultūrai. Buvo ugdoma lietuvių dramaturgija, spektakliuose šalia tautinių motyvų buvo įieškoma kuo ryškesnio meninio apipavidalinimo. (V. Krėvės „Šarūnas“, Olekos-Zilinsko pastatymas).

Deja, atsidūrėme tremtyje, o su mumis drauge ir mūsų teatras. Ar mes turėtume grįžti prie klijimų vaidinimų? Ar mus šiandien džiugintų menkaverčiai mėgėjiški spektakliai? Ar pagaliau tokios rūšies spektakliai mes pasitarnautume lietuviams? (Ž.).

mos yra susipratę lietuviai, skaito lietuvišką spaudą ir do mis lietuvių tautos reikalais.

tuviškai kultūrai ir lietuvių teatrui? Ne. Štai kodėl mes „miegame“. Teatriniam darbui dirbti neturime nė minimalių sąlygų, patyrusių režisierių esame priversti kvieisti iš Amerikos, aktorių taip pat stokojaime. Visa tai didžiulės kliūtys spektakliui laimėti. Ne nuostabu, jei mes per vieną mėnesį ar dvejus metus tepajėgime išspausiti vos vieną spektaklį. Netvirtinasi, kad mūsų iki šiol buvę pastatymai turėjo pilną meninį išbaigimą ir tikrai didelę meninę vertę. Tai akcentuodamas, klydčiau ir kitus klaidinčiau. Tačiau viso to mes siekėme, pašvęsdami visas savo galias ir sugebėjimus. Ir dabar, artėjant A. Škėmos „Pabudimui“, mūsų vienintelis tikslas laimėti spektaklį, pateikti jį lietuvių visuomenei, kaip meninį vienetą. Tada mes jausimės savo užduotį atlikę.

Dar keletas žodžių mūsų tau tiečiams. Mes ruošime spektaklį Jums, nesitikėdami sau jokios materialinės naudos. Pašventus visas jėgas ir visą laisvalaikį spektaklio paruošimui, nyku išvysti pustuščią salę. Atsilankykite ne tam, kad mus doleriukais praturtintumėte, bet tam, kad mūsų darbą įprasmintumėte. Jei Jums dar brangus lietuviškas žodis, jei Jus dar jaudina mūsų žmonių skaudūs išgyvenimai bolševikmetijoje, apie ką mes kalbėsime A. Škėmos „Pabudime“, ateikite pasižiūrėti spektaklio, tuomi suteikdami mums drąsos ateities darbams.

A. Dikinis.

NAUJAS VADOVĖLIS A. RINKŪNO „Kregždutė“ I D.

Elementorius, skaitymai ir aplinkos pažinimas I—II skyriui. Specialiai parašyta pritaikant lietuviškas mokyklos Kanadoje ir Amerikoje. Kaina 1.50 dol. (kanadiškais).

Užsakymus ir pinigų siųsti: Spaudos B-vė „Žiburiai“, 941 Dundas Str., W., Toronto, Ont., Canada.

„NL“ ADMINISTRACIJA prašo Gerb. Skaitytojus atnaujinti prenumeratą 1953 metams.

Montrealio Universiteto Baltologijos Skyrius.

Ilgai netrukus aš „užtikau pėdsakus“ vieno tokio žmogaus ir paskyriau jam pasimatymą „Café de Vedettes“.

— Ar jūs buvute vienas iš tų laimingųjų, kuriems patsisekė išlikti gyviems ir ištrūkti po susidūrimo su vokiečiais išvaduojant Lindemans iš ligoninės? — paklausiau aš.

— Ne, nelaimingu būdu aš negalėjau dalyvauti tame žygyje. Aš gavau šitą mažą „karo dovaną“ apie mėnesį laiko vėliau. — Jis nusiėmė savo taukuotą juodą beretą ir su pasididžiavimu parodė kulkos randą, gerokai giliai įsartą vagą per visą galvos odą. — Labai aiškus reikalas... — pastebėjau. Jis šyptelėjo.

— Taip, pone. Pakankamai arti... Mes tuo metu ruošėmės išsprogdinti tiltą. Aš dirbau susilenkęs, rīsdamas kapsules prie sprogtamosios medžiagos, kai pasipylė kulku kruša iš visų pusių. Kažkaip naciai sužinojo apie mūsų planą ir surengė netikėtą užpuolimą. Išsiganęs aš nušokau nuo tilto ir upę ir, mano laimė, buvau sau įsikalęs galvon, pasilikti po vandeniu — neišnerti ir paviršių, kol srovė nenuėmė mane pakankamai toli nuo užpuolusių ugnies. King Kong, mūsų vadas — kas su juo gali susilyginti. Jis paspruko pro pat nacių nosis. Tačiau visi kiti... — užbaigė pečių truktelėjimu, padaręs liūdną veidą, rezistencijos vyras.

— Keista, — pasakiau aš ramiai. — Didžiausias iš visų taikinių ir jie visi negalėjo netaikyti... —

— O, taip. Toks didelis taikiny. Tačiau jis yra per smarkus ir per gudrus, kad naciams pakliūtų, tas mūsų didis King Kong.

Savotiškas King Kong paveikslas pradėjo formotis mano samonėje. Jis buvo žymus ir pagarsėjęs rezistencijos vadas, iš vienos pusės. Jo drąsa, milžino stiprumas ir romantiški reikalai padarė jį visų olandų patriotų mylimuoju, o taip pat beveik lygiai populiariu jo belgų draugų tarpe. Su igimtais gabumais vadas, kuris padarė naciams tiek nuostolių ir kuris daug kartų rizikavo gyvybe už savo kraštą.

Iš kitos pusės buvo keisti faktai, kurie tačiau neprivedė prie kokių nors galo ar išvadų. Jis buvo keistai savotiškai bailus, kada aš priegriebiau jį dėl nešiojimo karinio laipsnio garbės ženklų. Jis tada nepajėgė, kaip garbingas vyras, kuris nežinotų, kas yra baimė. „Geštapo“ paleido jo brolių ir jam labai artimą merginą. Toliau faktai, kad dviejuose skirtinguose atsitikimuose, kažkinkas aiškiai matomai išdavė „Geštapui“ rezistencijos suplanuotus žygius, dar iš anksto, kad „Geštapo“ sugebėjo surengti stropiai parengtas pasalas. Kiekvienam iš šių dviejų atsitikimų tarpe nedaug laimingai mirties išvengusių — pabėgusių vyrų, buvo pats King Kong. Šie faktai jokių būdu nebuvo lemiami ar sprendžiamieji, tačiau buvo kažkas daugiau negu pripuolamumo ar sutapimo reikalas. (Daugiau bus)

BALTOLOGIJOS SKYRIUS MONTREALIO UNIVERSITETO, KANADOJE.

Montrealio Universitetas (Universite de Montreal), Kanadoje, jau penkti metai teikia galimybes kiekvienam lietuviui abiturientui arba studentui įsigyti humanitarinių mokslų diplomus (M. A., Ph. D.), klausant liuanistikos paskaitų ir parašant mokslinį darbą lietuvių kalba. Tai mūsų žiniomis, vienintelis universitetas šiose kontinentinėse, besąlyginiai užskaitęs išeitį mokslą gimtame krašte ir užsieniuose, (atestatą, išklaustus seminarus) ir suteikias pilnateisį augštojo mokslo laipsnį (parašius mokslinį darbą gimtąja kalba). Adv. K. Truska, parašęs lietuvių kalba diplominį darbą apie Lietuvos sovietizaciją, yra pirmas iš mūsų tautiečių, baigusių šiuo būdu Montrealio Universiteto Humanitarinių Mokslų Fakultetą.

Montrealio Universitetas nuo ateinančių mokslo metų pradžios skiria penkias (savaitines) valandas liuanistikai. Atrodo, kad ateityje šis savaitinis valandų skaičius bus dar padidintas. Liuanistikos bei baltologijos paskaitos sujungtos su kitais privačiais dalykais.

Nuolatiniais dėstytojais yra: Dr. Antanas Ramūnas, pedagogo mokslų profesorius Otavos ir Montrealio Universitetuose, kuris yra skyriaus vedėjas, ir poetas Dr. Henrikas Nagys, dėstąs lietuvių literatūrą, kuris yra skyriaus sekretorius. Epizodinių kursų bei atskirų paskaitų skaityti pakvietti žinomi mūsų liuanistai bei kultūrininkai, k. a.: prof. J. Brazaitis, A. Vaičiulaitis, Bernardas Brazdžionis, prof. A. Tamošaitis, prof. Dr. A. Šapoka, prof. Dr. Pr. Gaida, prof. Dr. Šešplaukis-Tyruolis, iš Kolumbijos Universiteto (New Yorkas) ir kt. Be to: Dr. Br. Kokinš (latvis) ir prof. Dr. A. Tooms (estas), kadaise dirbęs Tautų Sąjungoje, šiuo metu Kanados Federalinį Valdžio.

Visiems, kurie norėtų Montrealio Universitete studijuoti liuanistiką ir įsigyti mokslinių laipsnių, smulkias žinias suteiks Dr. Henrikas Nagys, 5561 Esplanade Ave, Montreal, Que., Canada, Tel. GR 1451. Teiraujantis informaciją, prašome pažymėti, ar prašytojas turi (ir kokius) išeitojo mokslo Lietuvoje ir užsienyje dokumentus.

Montrealio Universiteto Baltologijos Skyrius.

Tai buvo pirmasis mano susitikimas su King Kong. Iš tikrųjų, aš turėjau apsidžiaugti jį pažinęs ir pareikšti savo pagarbą šiam didžiuiam rezistencijos vadui, kuris yra išgelbėjęs tuzinus pabėgėlių iš „Geštapo“ ir taip pat daugybę sąjungininkų lakūnų, kurie buvo nušauti virš vokiečių okupuotos Olandijos, kuriuos jis išsivadavo slaptais pabėgimo keliais. Jis, taip pat, drąsiai kovėsi su nacių „Sicherheitsdienst“, visų bijoma S. D. — saugumo policija ir „parodydavo jiems nosį“ kada ji norėdavo nučiupti. Tačiau šiuo atveju, kaip vyriausias saugumo stovyklos karininkas, aš nenorėjau, kad mano autoritetas būtų išjuoktas, o be to, būtų buvęs duotas blogas pavyzdys esantiems stovykloje žmonėms ir sargybiniams, jei būtų leista civilui, nežiūrint jo tikrai užtarnautos garbės ir garso, laužyti nustatytą karinę tvarką ir taisykles.

Kiek vėliau, galvodamas apie šį mano susitikimą su King Kong, aš svarsčiau, ar gal būtų, nepasielgiau su šiuo nelauktu svečiu pergrįžtai ir per trumpai. Toks viešas jo akiplėšiškumo sutramdymas galėjo būti paskaitytas nepateisinamu per daug uoliu tarnybos pareigų ėjimu ir perdideliu oficialumu. Jis, tiesa, elgėsi neleistinai, bet tai, gali būti, atsitiko dėl jo visišką karinės tvarkos nesupratimo. Gal aš pasiėgiau blogai, pirtaikydamas jam neatitinkamą ar nepadorų griežtumą?

Ir tada keista idėja atėjo man galvon ir dar tokia, kuri žybtelėjusi vidurinėje nuojautoje, intuicijoje, dažnai sukelia visą eilę nelauktų minčių. Kodėl jis taip švelniai pasidavė mano šiurkščiam ir griežtam elgesiui? Kiekvienas ir, bet kuris taip pasižymėjęs vyras, netgi sąmoningai jausdamasis esąs klaidingas, turėtų laikytis savo nuomonės ir apsiginti, ypač, kada būtų apsuptas savo, kaip didvyrio, garbintojų. Tačiau, King Kong, kuris iškentė viešą pažeminimą be jokio daugiau efektyvaus atsakymo, kaip grąšinimas „pasiskusti“, pirmą progą skubiai pasišalino. Šitoks elgesys neatrodė tik tokios reputacijos vyriui. Gal reikėtų tai patyrinėti?

Grįžęs į savo vyriausiąją būstinę prie SHAEF, aš paaukiau savo padėjėją. Jis buvo nuostabus vyras, kurio marga ir su dideliais patyrimais karjera, įskaitant jo tarnybą viršila prancūzų svetimšalių legione ir buvimą šnipu Tanžire, davė jam atitinkamą patyrimą. Jo atmintis buvo, kaip enciklopedija, kaip rezervuaras, kuris pripildytas įvairiausiais faktais ir duomenimis apie pagrindinį — rezistencinį judėjimą visoje Europoje ir apie šnipus, kurie tarnavo abiem pusėm.

— Pasakyk man, Wilhelm, ką jūs žinote apie King Kong? — paklausiau.

Jis truputiuką pagalvojęs išbarškino šiuos faktus.

— Tikroji jo pavardė Christian Lindemans. Jis yra gimęs Roterdame, garažo savininko sūnus. Buvęs boksininkas ir imtinininkas. Turima žinių, kad jis yra užmušęs keletą

SAUGU — PATIKIMA — SAŽININGAI!

Mann & Martel

REALTORS

1245 BLOOR ST. W. (prie Lansdowne) Tel. OL 3481

Daugelio lietuvių išbandyta-patikima nuosavybių pirkimo-pardavimo įstaiga turi pasiūlymų visuose Tamstų pageidaujamoje rajonuose ir pagal Tamstų norimą kainą.

\$5.000 įmokėti, \$18.000.

Westminster - Roncesvalles; 11 k., nepereinami, vand.-alyva šildomi, atskiras, puikus namas, 3 virt., 2 von., dvigub. garaž., balansui vienas morgič., re-tai pasitaikanti proga.

\$2.500 įmokėti, \$10.500.

Bloor-Windermere; 7 k., neperein., mūrinis, vand. šildomas, garažas, tuojau galima užimti. balansui vienas morgičius.

\$3.500 įmokėti, \$12.000. Blo

or-Jane, 6 k., ultramod. virtuvė ir vonia, garaž. vieta su privačiu įvažiavimu, vienas morgičius, švarus ir patrauklus.

\$7.000 įmokėti, \$16.000.

Dunn-Bloor. 7 k., atskir., puik. mūro modern. namas, dvigubas garažas.

\$4.000 įmokėti, \$16.000. H.

Park-Sunnsyde; 9 k., van deniu-alyva šildomas, garažas, 2 mod. virtuvės, puik. mūr., didelis kiemas.

Turime pasiūlymų: įvairiausių būtnių, farmų, gazolino stočių, žemės sklypų ir tt. Suteikiame paskolas ir morgičius.

MŪSŲ ATSTOVAS

Zigmas UMBRAŽUNAS

mielai Tamstoms suteiks plačių informacijų, aprodys ir padės išsirinkti. Prašom kreiptis į jį asmeniškai arba TELEF.: įstaigos OL 8481 Namų ME 0667

Maloniai pranesame!

NAUJŲ „FORD“ AUTO MOBILIŲ ir SUNKVEŽIMIŲ PIRKIMO REIKA LAIS KREIPKITE SĮ MŪSŲ ATSTOVĄ

V. PESECKA

INFORMACIJA:

vakarais 18 — 21 val. šeštadieniais 10—13 val. DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ IR SUNKVEŽIMIŲ, BE TO GREITAI IR SAŽININGAI ATLIEKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto. Tel. OL 2371

KE 1118

J. GREEN

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

933 Bloor St. W. Toronto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis — mielai Jums patarnausim!

DĖMESIO! Statau naujas alyvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuoju senas. Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu klientams savo naują adresą:

7 HAVELOCK, Toronto, telef. LL 4576

ANT. JUOZAPAITIS

DĖMESIO TURINTIEMS AUTO MAŠINAS!!!

Imperial Auto Collision

Atlieka visų mašinų visokį remontą:

(sparnai, durys, priekis, rėmai).

Spalvų, dažymui, didžiausias pasirinkimas.

Darbas garantuotas.

561—567 KEELE Str.

Biuro telef.

vienas blokas į pietus

JU 4773

nuo St. Clair

Namų CE 1-3444

TORONTO, Ont.

TORONTO, HAMILTONO IR JŲ APYLINKĖMS
Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Nuo š. m. sausio mėn. atidarė savo skyrių ir TORONTE. Tuo tarpu ĮRENGIAMI NAUJI OIL BURNERIAI į naujas ar senas krosnis papigintomis kainomis ir išsimekėjimui iki dvejų metų.

Dėl informacijų ar įrengimų prašome kreiptis:

TORONTE: 693 DOVERCOURT RD. Telef. LO. 8951

HAMILTONE: 18 SPADINA AVE. Telef. 92035.

DR. K. ŽYMANTIENĖ

GYDYTOJĀ IR CHIRURGĖ

430 DUNDAS Str. West Toronto.

Priimamos val.: nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p. p. Kitu laiku pagal susitarimą. Telef. EM 6-5798.

J. J. ELLIS, Realtor

383 RONCESVELLES AVE., TORONTO, ONT.

JEIGU NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS, FARMAS, GAZOLINO STOTIS, KRAUTUVES AR KITOKIUS BIZNIUS, VISUOMET JUMS MIELAI PATARNAUS MŪSŲ ATSTOVAS

Vytautas Lunys

TELEFONAI: BIURO LA 8000, BUTO LY 2048

PERKANT — PARDUODANT

NAMĄ AR BIZNĮ

KREIPKITE SĮ LIETUVIŠKĄ BIURĄ

A. MINIOTA

REAL - ESTATE

& BUSINESS BROKER

1333A DUNDAS St. W., TORONTO

Tel. OL 8443

Visais namų pirkimo - pardavimo reikalais suteiks Jums informacijų ir mielai patarnaus mūsų agentas

V. JUCAS

Kreiptis Tel. OL 8444

Mes taip pat tarpininkaujame pirkimo - pardavimo dokumentų sudaryme bei morgičių ir paskolų reikalais.

JOHN J. ELLIS

REAL ESTATE

NAUJAI ATIDARYTAS SKYRIUS.

383 RONCESVALLES — TEL. LA 8000

Įgyto pasitikėjimo dėliai mūsų firma auga sparčiausiai žingsniais. Kiekvienu laiku čia rasite didžiausį namų ir kitokių nuosavybių pasirinkimą. Kiekvienu laiku šimtai namų visuose Toronto rajonuose. Ypatingas mūsų naujo skyriaus dėmesys bus skiriamas patarnauti klientams, norintiems įsigyti namus High Parko rajone.

Parūpinamos paskolos padidinti Jūsų įmokėjimą.

R. ŽULYS

383 Roncesvalles. - Telef. OL. 6321 - Buto tel. EM. 3-6711

DANUTE STRAZDAITE

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pušmetines ir įvairias vienkartinės šukuozmas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sek madienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

LO 2710

MICHAEL KOPRIVICA

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

1489 DUNDAS ST. W. (kampas Dufferin) Toronto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis, mielai jums patarnausim!

Didžiausias namų pasirinkimas

KANADOJE DIDŽIAUSIOJE NUOSAVYBIŲ PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGOJE

Pirkdami ar parduodami pasitarkite su

mūsų ekspertais.

Mes turime šimtus įvairiausių namų.

Taip pat

duodame paskolas.

Platesnių informacijų ir visais namų pirkimo-pardavimo reikalais kreipkitės

A. Kiršonis V. Morkis B. Sergautis

Telef. OL 7511

KE 0415

KE 0415

1460 DUNDAS St. W. (prie Dufferin)—TORONTO.

J. Valevicius

913 MAIN St. East, HAMILTON, Ont. Tel. 9—4121

ERNEST RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED REALTORS

Centrinė įstaiga 1172 Bay St., Toronto, Ont.

dos darbuotojas, apreiškimų knygą nagrinėja dideliu atside jimu ir kruopštumu. Jo studija tikrai sudaro įžangą į Sv. Jono apreiškimų knygos studijavimą, kuris be tūlo pasiruošimo eiliniam žmogui nėra įmanomas.

Knyga išleista gražiai, skoningai.

A. Rinkūnas. KREGŽDU-

TĖ. I dalis. Elementorius, skaitymai, aplinkos pažinimas ir metodinės pastabos, pagal naują JAV ir Kanados liutuanistinių mokyklų programą. Spaudė „Žiburiai“, Toronto. 1953 m. Kaina 1,50. Viršelis ir elementorinės dalies iliustracijos dail. J. Saarniit. 96 pusl.

Vadovėliai lietuviams vaikams mokyti skaityti, rašyti ir pažinti kraštą yra reikalingi. Jų ir yra išleista „Patrios“, — tai St. Zobarsko AUSRELĖ, kuri sudaryta pagal Lietuvos mokyklų programas. Šis A. Rinkūno vadovėlis taikomas jau šeštadieninei mokyklai.

Pagirtina, kad šio vadovėlio kalba gryna lietuviška (Metodinėse pastabose reiktų „mintinai“, nes „atmintinai“), kas yra labai svarbu, ypač, kad pas kutiniu metu į mūsų kalbą pradeda skverbtis svetimos formos, ne tiktai žodžiai, kuriuos nesunkiu pasakyti lietuviškai. Nukelta į 8 psl.

ATSIJUSTA PAMINĖTI

Kun. Vytautas Jonas Bagdonavičius, MIC. ZMONIJOS LIKIMAS Sv. Jono apreiškimo knygoje, su Vysk. V. Padolskio pratarme. Išleido Lietuviškos knygos klubas 1953 metais Chicagoje: 2334 So. Oakley Ave, Chicago 8, Ill. USA. 408 pusl., kaina 3,50 dol.

Tai yra studija, kurią knygos įžangos autorius, Vyskupas Padolskis, apibūdino, kaip labai drąsų darbą, nes pagal šventąjį Jeronimą „Sv. Jono apreiškimų“ knygoje kas žodis, tai — paslaptis. Kun. V. J. Bagdonavičius, gaubus spau-

W. A. LENCKI,**B. A., L. L. B.**

TEISININKAS —

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

Dr. N. Novošickis

DANTŲ GYDYTOJAS (Lietuvis)

345 BLOOR St. West (kampas Bloor - Huron)

TORONTO

Telefonas MI 2003

Priėmimo val. nuo 9 v. iki 5 v. ir pagal susitarimą.

VYRIŠKŲ ir MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turime didelį pasirinkimą įvairių angliškių ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

ED. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto. Tel. LL 9626.

F. N. Prebble

REAL ESTATE

1052 A. BLOOR ST. W. TORONTO

JEI PAGEIDAUJATE PIRKTI AR PARDUOTI NUO SAVYBES: HOTELIUS, BIZNIUS, NAMUS, FARMAS, PRAŠOME KRTIPTIS PAS LIETUVI PARDAVĖJĄ:

J. Rukša

BIURO TELEF.

OL 5176

OL 7193

John J. ELLIS,

REAL ESTATE

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

MALONIŲ IR SAŽINGŲ PATARNAVIMŲ MŪSŲ FIRMA ĮSIGIJO GERĄ VARDĄ TORONTO VISUOMENĖJE. PAS MŪS DIRBĄ VIRŠ 80 ĮVAIRIŲ TAUTŲ AGENTŲ. KASDIEN GAUNAME APIE 60 NAMŲ PARDAVIMŲ. TODEL, JEIGU TAMSTA JIESKOSI NAMO, BIZNIO, SKLYPO ir t. t., ATSI-MINK IR SAVO PRIETELIUI PATARK, KAD, VISUOSE PIRKIMO - PARDAVIMO — PASKOLŲ GAVIMO REIKALUOSE TAMSTOMS MIELAI PATARS IR PATARNAUS

P. LEONAS

TEL. ME 2471

BUTO KE 7425

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

Dr. A. Pacevičius

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto

Telef. kabinetas EM. 6-2696.

Namų OL 4778

Rentgenas. Physioterapija. Laboratoriniai tyrimai.

Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v.

ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŠERKŠNYS Antanas

Taiso įvairių rūšių laikrodžius. Darbas garantuojamas 1 m. Taip pat taiso auksinius žiedus ir kt. aukso išdirbinius. 256 Crawford ir Dundas g-vių kampas, TORONTO.

St. CATHARINES, Ont.

MŪSŲ GYVENIMAS IŠ VISAI ARTI.

Mūsų bendruomenė dabar atostogų ženkle. Didžiausias vietos fabrikas pradėjo atostogas nuo 1 rugpj. Jos tęsiasi dvi savaites. Sąryšyje su atostogom darbas kiek sumažėjo ir todėl eilė naujai priimtų tapo vėl paleisti. Jų tarpe ir keletas lietuvių, neseniai atvykusių čia iš kitų kraštų. Reikia manyti, kad atostogoms pasibaigus jie vėl bus pašaukti atgal.

Gražios apylinkės čia sutraukia daug turistų ir stovyklautojų. Vieni iš pirmųjų stovyklavio lietuviai skautai, prie Nia garos upės. Jų susirinko tiek daug, kad pralenkė net optimistiškiausių organizatorių spėjimus. Svečių suvažiavo dar daugiau.

Skautizmo idėja atkunta.

St. Catharinėje susiorganiza vo apie 20 skautų. Jų vadovu yra patvirtintas p. Šetikas, kuris šiam reikalui skiria tikrai daug laiko. Tačiau impulsą tam davė Port - Colborne. Ten yra ir centras. Ten ir ekonomiškai šioje srityje pažengta gerokai į priekį. Išigyta keletas naujų palapinių, uniformų ir reikiama stovyklavimui dalykų. Ten vadovauja energinga p. Eiznienė, p. Eizinas ir p. Balsas.

Tokiu būdu keturių bendruomenių skautai, be paminėtų dviejų dar Wellandas ir Niagara, retkarčiais susirenka į vieną būrį ir stovyklauja. Skautukams šios pramogos tiek patinka, kad skirstosi labai nenoriai ir dėl to jau įvyko, kiek rūpesčių tėvams dėl sugrįžimo laiku namo. Bet ateityje manoma būti labai šiuo reikalu punktualiais.

Skautus susipratę tautiečiai remia aukomis ar kuo išgali — net transporto priemonėmis. St. Catharinėje įvykęs

Studentų kvarteto koncertas, priešingai visokiems gandsams, praėjo labai gražiai. Koncertas sutraukė rekordinį žmonių

skaičių. Nebuvo jokių nesąžiningumų nei iš p. Dargienės, nei iš kieno nors kito pusės. Apyskaita rodo tvarkingą atsiskaitymą, kaip ir pridera kultūringiems lietuviams.

Dėl koncerto kilo kiek nesusipratimų valdyboje. Korespondentas iš mūsų bendruomenės pasirašęs „Stebėtojo“ slapyvardį, kiek bus perdėjęs ir sumaišęs reikalus. Vieną kartą jis rašo, kad valdyba dėl p. Vyšniausko atsisita tydinus, kitą kartą, kad p. Vyšniauskas sutikęs pasitraukti, todėl valdyba likusi vėl tvarkinga. Tuo būdu esą rasta išeitis kilusi per visuotinį susirinkimą, kuriame tebuvo vos 20 žmonių ir nebuvę galima išrinkti naujos valdybos. Tikrumoje

mažas sujudimas dėl nieko.

Valdyba ir pati tą galėjo padaryti savo posėdyje, nes kaip žinoma, šiais laikais mažai kas besiveržia į valdybą. Ir p. Vyšniauskas, kaip girdėti, su malonumu anksčiau jau buvo pasiūlęs persitvarkyti.

Paprastai gi valdybos savo posėdžiuose pasiskirsto pareigoms. Taip reiktų daryti ir toliau. Tuo būdu būtų išvengta nemalonių mažmožių, kurie vis tik ir taip jau atgaudina žmones nuo susirinkimų. O tušti ginčai atbaido žmones nuo pareigų bendruomenei, ką parodo ir 20 žmonių dalyvavimas pastarajame visuotiniame susirinkime.

Juk esmėje nebūtų šiuo atveju labai svarbu, kas įeis į valdybą — nedaug kuo skiriamas vieni nuo kitų, — bet svarbu, kad valdyba būtų pajėgi šį tą veikti. O ginčai — be abejonės suskaldo menkas jėgas tiek, kad rezultatai iš to begali būti neperdižiausi.

Tas pats stebėtojas toliau pastebėjo, kad St. Catharinėje veikia „dešiniųjų“ sąmokslas,

tikslu nuversti kiekvieną esamą valdybą. Tų „sąmokslininkų“ būrelis pasivadinęs „Menininkų Ratelio“ vardu. Jo prie ky esąs „p. Šiatkus“.

Gaila, kad korespondentas taip lengvapėdiškai rašo, nes kaip ten bebūtų, klaidinti dalyką nežinančių tautiečių — šiuo atveju tikrai nebūtų prasmės.

„Menininkų ratelis“

susikūrė skatinamas ir remiamas kiekvienos valdybos ir pačios bendruomenės. Prieš pasukutinis visuotinis susirinkimas jų tam rateliui paskyrė 20 d. lerių: tautinių drabužių įsigijimui. Būtų tikras nesusipratimas remti tokį blogą „Mėlynbarzdį“ — „Meno Ratelį“, jei jau jis tokius šiurpius tikslus turėtų, kaip rašo p. „Stebėtojas“.

Tas „Meno Ratelis“ padeda tik kultūriniam darbui. Jį palaiko bendruomenės nariai savo dalyvavimu. Pirmą buvo choras, tautiniai šokiai. Chorui iširus, kartkartėmis susiklijuoja kvartetas ar oktetas. Tautiniai šokiai įsigijo, kad ir ne pirmos eilės, kostiumus — nebereikia skolinti. Dabar to paties ratelio iniciatyva sujudo skautai.

„Dešinieji“ ir „kairieji“...

„Stebėtojas“ aiškiai šposauja apie „dešiniuosius“. Jei jis turi galvoje taip pavadinti šviesius ir taurius lietuvius, tai negerei vistic, nes kelius gi tautiečių jis bėpakrikštytų „kairiaisiais“?

Reikalus yra tas, kad St. Catharinėje ištikrųjų organizuotai ar ne organizuotai nepasireiškia jokia nei „dešiniųjų“, nei „kairiųjų“ veikla. Per mažą koloniją.

Tas p. Šiatkus negali vadovauti nei „dešiniams“, nei „kairiesiems“, nes, kaip žinoma, jis niekad nepriklausė ir nepriklauso jokiai politinei partijai. Trumpai — yra nepartinis. Jo dalyvavimas kultūriniam bendruomenės gyvenime yra pagrįstas tuo, kad įvairias pareigas eina paskirtas ir pradžios pačios valdybos. Gal „Stebėtojai“ kaip nors yra netekę pastebėti, kaip ir šiuo me-

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas.

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukr. — \$2.60

B. 20 sv. cukr. — \$4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų \$2.50

B. 20 sv. kv. miltų \$3.90

E. 9 sv. kiau. t. \$ 5.25

Siunt. Nr. 11 — \$ 6.50

5 sv. cukraus

Reikalaukite pilno siuntinių sąrašo.

5 sv. baltų kv. miltų

3 sv. gr. kiau. taukų

1 sv. šokolado

1 sv. kavos

Siunt. Nr. 12 — \$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiau. taukų

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

Siunt. Nr. 19 — \$ 9.95

4 sv. rūk. lašinių

2 sv. kiau. taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

1 sv. šokolado

2 sv. kakavos

4 1/2 sv. cukraus

2 gab. tualet. muilo

Siunt. Nr. 22 — \$ 5.50

3 sv. gr. kiau. taukų

3 sv. rūkytų lašinių

3 sv. cukraus

1 sv. šokolado

Atkelta iš 7 pusl.

Yr šiek tiek korektūros klaidelių (pav. 20 psl. — „Ona ima lėlės“, ypač — metodinėse pas-tabose), bet jos nesudaro didelio minuso. Kiek daugiau abejojimų kelia elementorinės iliustracijos, kurios, atrodo, daugeliu atvejų netinkamos ir garsams ir žodžiams (prie Avilio parašyta Bitė, kai jokių būdu mokiny negaus jokio supratimo apie bitę). Be to, yra vulgariskai atrodančių, netinkamų auklėjimo reikalui (3 psl. bravūriškai susikišęs į kelnų kišenės rankas).

Taipgi ir rašybos klausimas, ypač vaikams, jau yra labai opus. Nenaudojimas „j“, kur jį ištaria, jau yra kalbos dvasios darymas. Juk jau tos klaidos persimeta į kasdieninį gyvenimą. Pav., vienoje pas-kaitoje teko girdėti, kaip min. V. S. taip ir ištaria žodžius, kaip rašoma: jis „ieškau“ žodį ir taria be „j“...

Kalbos grynumas mūsų darosi labai opus. Jam tenka skirti jau didėjantis dėmesys. Gerai, ir tai tenka pabrėžti, kad A. Rinkūnas bent jau žodėl „su“ vadovėly panaudojo taisyklingai, o tai mūsų jaunimas ir net rašytojai (dėl to teks dar rašyti) jį pradėjo savintis iš vokiečių, prancūzų, anglų ir kitų naujųjų kalbų, ir darto mūsų kalbos formas ir dvasią.

Vadovėlis, be abejojimų, yra naudingas ir reikalingas.

Motiejus.

LINKSMOS VARDINĖS ŽALIAME KAIME.

Rugpjūčio 1 d. St. Catharinietis Ignas Šajauka vardinį progą su savo kolegomis padarė net per šimtą mylių kelionės nuo St. Catharinės. Esant gražiam orui, keturios mašinos St. Cathariniečių ir torontiečių pasileido Simcoes link, pas taba ko augintojus — Bronių Čeką ir Jurgį Kasiulį. Abu šeimininkai maloniai priėmė varduvininkus svečius. Ona Čekienė tuojau paklausė, kiek yra atvažavusių ir greit pradėjo ruošti stalą. Dirbo ir Ignas, kuriam padėjo J. Žemaitis ir kiti. Varduvninkas susodinęs svečius už stalo, padėjo šeimininkams už priėmimą, padėjo savo svečiams už kantrybę tokio ilgo kelionėje ir pradėjo visus vaišinti. Susirinkusieji uždainavo varduvininkui ilgiausių me-ty.

Igninės buvo tikrai linksmos, nes jose buvo gerų dainininkų; lietuviškos dainos linksmino visus.

Vardinės buvo ir senas tabako augintojas F. Balnys, kuris labai susižavėjo lietuviška Nukelta į 9 psl.

Kaip teko patirti, radiofo-

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773

4914 Decarie Blvd., Montrel.

Moteru Rubu Siuveja

siuvu paltus, kostiumus ir sukneles. Darbas augštos kokybės, kainos prieinamos.

STASĖ VENCKIENĖ

6702 Des Erables, Montreal (kampas St. Zotique).

BRONIUS AMBAKAS

SPECIALISTAS IŠ EUROPOS

BLOKSŲ — BRIKSŲ — PLYTELIŲ

dėjime

MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.

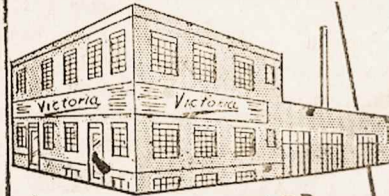
Vakara 3867 Henri Julien St., Montreal. LA 9460.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED.

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokių rūšių karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutausome rūbus (iširimus), išiuvame sagas ir pan. Kiekvieną or derį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriaučiūnas,

A. Majauskas.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

408—8-th Ave, Ville Lasalle, Que.

TR 4321

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinas

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:

3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

Duodame ir kreditan

PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE St. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITĖS IŠSIMOKĖJIMUI

be nuosimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai
■ CYMA ■ LONGINES
■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai
Mokame augščiausias kainas
už seną auksą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS
LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

7582A, RUE EDOUARD, VILLE LASALLE TR 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool

4337 Verdun A., Verdun

YO 3323

Alcide Blais,

29—4ieme Av., Ville Lasalle.

TR. 7849.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ

JŪSŲ PATARNAVIMUI

PRAŠOME APLANKYTI

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

Telefonas: HE 0100

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR

TAISAU SENUS

KAILINIUS PALTUS.

DUODU GERĄ KAILIŲ

PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU

SAŽININGAI

IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS

KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD,

Park Extension.

CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro,

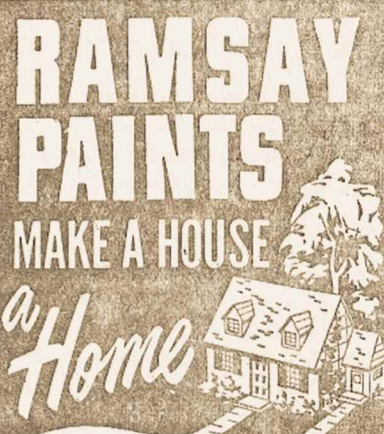
šeštadieniais — visą dieną.

VICTOR HARDWARE

5939 MONK Boulevard, MONTREAL. Tel.: FI 1492

SAVININKAI BROLIAI BRASTAUSKAI

There is a
RAMSAY PAINT
for INTERIOR
or EXTERIOR USE!

in FLAT
SEMI-GLOSS
GLOSS
FINISHES

PERKANTIEMS DAŽUS GALONAIŠ, NAMŲ SAVININKAMS DUODAMA 20% NUOLAIDA.

*
*
*

CROSLY
RADIO ir TELEVIŽIJA

*
*
*

C. C. M. DVIRAČIAI

*
*
*

PASINAUDOKITE
SPECIALIA VISŲ
PIRKINIŲ NUOLAIDĄ, TAIKOMA
LIETUVIAMS!

HAMILTON

LIETUVIŲ DIENOS

programos dalyvių patalpiniui jau yra gauta apie 100 vietų; dar reikia 50. Todėl svetinigi hamiltoniečiai prašomi šios savaitės bėgyje pranešti apie turimas laisvas vietas savo namuose B-nės valdybos narei V. Subatnikaitė, telef. 3-4144.

Per lietuvišką St. Catharines radijo valandėlę, rugpjūčio m. 29 d. Lietuvių Dienos aktualiais klausimais kalbės KLB Hamiltonno ap. pirm. inž. J. Kšivickas.

Į Lietuvių Dieną

Kanadoje ekskursijas rengia Montrealis, Toronto, Ottawa ir Windsor. Malonu būtų, kad ir kitos apylinkės pasektų šiuo pavyzdžiu ir rugsėjo mėn. 5—6 d. Hamiltone susilauktumėme kelių tūkstančių lietuvių.

Visų atvykstančiųjų patogi, paduodame Maines g-vėje (tos g-vės kareivinių salėje ir vyks LDK) esančių lietuviškų įmonių-krautuvų antrašus: 1) Niagara Restaurant, 24 James N. sav. J. Girdvainis, 2) White Rose Restaurant, kampa James ir Murray (netoli CNR stoties) sav. A. Petkevičius,

3) Economy Meat Market, 1442 James N. sav. Vl. Kybartas,

4) Peoples Market, 231 James N. sav. A. Steigvila,

5) Parkdale Sausage, 211 James N. sav. J. Kazemėkas ir sūnūs,

6) Stan's Barber Shop, 263

BELLAZZI - LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Duryš, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.
Sav. P. Rutkauskas Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

LIUDESIO VALANDOI KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM
PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS
4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

Siuvėjas P. ŠIDLAUSKAS

PRIMU ĮVAIRIUS UŽSAKYMUS.
ANGLIŠKŲ IR VIETINIŲ MEDŽIAGŲ
PASIRINKIMAS VIETOJE.
ATLIEKU MENIŠKĄ DARBĄ.
UŽ SAVO DARBĄ GARANTUOJU.

Kreiptis vakarais po 6 val. Tel. HA 8022
1124 Chenneville St. Apt. 2 (kampus Bleury ir Dorchester)
MONTREAL

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ
SIUVĖJAS.

AUGŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.
ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

SPECIALIZUOJUS UŽSAKYMAIS PAŠTŲ
(mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampa Mount Royal ir Brebeuf, Montreal.
(vienas blokas į rytus nuo De la ROCHE)

įėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

Sault Ste Marie, Ont.

BAIGIASI MIELA VASARĖLĖ...

Po karštoko liepos mėn., lai ke kurio mūsų mieste temperatūra keletą kartų pasiekė apie plus 90F., kas ankstybes niais metais pas mus retokai pasitaikydavo, prasidėjo rugpjūčio mėnuo, o su juo kartu ir pirmieji rudens ženklai — šaltesnės naktys, trumpesnės dienos ir kit.

Mūsų kolonijos tautiečiai negali besibaigiančia vasara per daug nusiskusti. Kadangi pas mus yra nemažas skaičius tautiečių, turinčių automobilius ir, reikia pripažinti, jie gana paslaugūs vyrai, tai kas no rėjo, tikrai turėjo progą išvažiuoti už miesto pasimaudyti, pažuvauti ir pasikaitinti saulėje.

Net ir pačiame mieste tai ne kaip tvankiame didmiestyje tarp saulės įkaitintų mūrų. Pakanka autobusu pavažiuoti 20—30 minučių į gražų Bellevue parką, kuriame galima ir pavėsytis pagulėti ir pasivaikščioti, pažiūrėti kad ir nedidelį zoologijos skyrių, oranžerijų, pasiklausti beveik kas sekmadienį vykstančio orkestro koncertų, kuriame dalyvauja ir dainininkai. Čia sekmadienį vakare rodomi ir filmai.

Kitame miesto gale, kanalo rajone, taip pat gražios vietos pasivaikščiojimui, arba salėje pasikaitinti, ar pavėsytis pailsėti. Negalima pamiršti ir to, kad mūsų b-nės valdyba surengė paskutinį mėnesį net dvi gegužines-piknikus. Be to, mieste yra du nedideli laivai, kurie tris kartus kasdien už 1,50 ne mažiau porą valandų pavėžina kanalų rajone ir apveža aplinkui didelę miesto dalį vandens keliu.

Artėjantis ruduo ir žiema vis šias pramogas ir malonumus atims. Tiems tautiečiams, kurie pavargo sau namus bestatydami, bus proga pailsėti. Maža dalelė tautiečių sunaudos laisvalaikį ką nors mokyda miesi ar kursus lankydamiesi. Kitiems pakaks laiko pajavairinimui kino, knygų skaitymo.

Steel Plant'o naujienos.

Mūsų didžiulis plieno fabrikas vis plečiamas ir didinamas. Neseniai paleistas darban šeštas tirpinimo pečius — krosnis aukštuolė, kurio pajėgumas yra 1150 tonų spyžiaus per parą. Manoma, kad tai bus viena iš didžiausiųjų krosnių visoje „British Empire“.

Charakteringa, kad tuo pa-

čiu laiku, ypač paskutines dvi savaites, pastebėtas įvairiuose skyriuose darbo sumažėjimas, netgi yra laikinai visai sustojusių skyrių. Gal tai kompanijos savininkai demonstruoja savo galią ir žaidžia dirbančiųjų ir darbo unijos nervais po to, kai jau antrą kartą kompanija griežtai atsisakė pridėti prie esamo atlyginimo po 8½ cento, kiek buvo pridėta plieno darbininkams USA. Kompanijos pasiteisinimai išsisukinėjant pakelti atlyginimą, kad, esą, didelė vakarų Europos plieno fabriky konkurencija, kad menkėjas biznis ir kad neturį pasitikėjimo sekančių metų biznio sąlygomis. Tai yra ne patikėtina, ypač, kad spaudoje randame, jog pati Kanada nepasigamia pakankamai plieno. Ginčas dėl atlyginimo pakelimo tarpe darbo unijos ir kompanijos jau perduotas valdžios tarpininkavimo-taikymo įstaigai.

Miesto naujienos.

Miesto darbo įstaiga praneša, kad šiuo metu esama užsiregistravusių 455 darbo jėškantieji, o iš jų 308 gauna be darbių pašalpas. Pernai šiuo laiku buvo 629 darbo jėškantieji ir 427 gauną bedarbių pašalpas.

Polio liga susirgusių skaičius pakilo ligi 12. Tik prieš paskutinę savaitę užregistruota 3 nauji atsitikimai

Rugpjūčio m. 6 d. mūsų mieste rinkimų reikalais lankėsi Kanados užsienių reikalų ministris Lester B. Pearson.

Prie mūsų miesto Kanados pusėje esančių kanalų kasdien per parą praplaukia 100 ir daugiau įvairių laivų.

Liepos mėn. miestas išdavė 58 leidimus statyti naujiems namams. Viso šiais metais išduota 343 leidimai, už 5.185.599 dol.

Liepos mėn. mieste įvyko 93 susisiekimo nelaimės, kuriose buvo sužeista 21 asmuo ir padaryta nuostolių už 105.912 dol.

Liepos mėn. užregistruota 120 gimimų, 25 mirimai ir išduota 37 vedybų leidimai.

Trylikos europiečių laikraščių redaktorių ir žurnalistų iš Anglijos, Belgijos, Danijos, Italijos, Norvegijos ir Portugalijos, lankydamiesi kitoje pusėje upės esančiame Amerikoniškame Sault Ste. Marie, Michi-

LONDON, Ont.

BUS GEGUŽINĖ.

Rugpjūčio mėn. 22 d., šeštą dieną, Londono lietuvių rengia Dorchesteryje — Dreamland — didelę gegužinę. Gros gera kapela. Sokiai vyks puikioje ir didelėje salėje, todėl ir lietus, jei toks būtų, gegužinei nepavojaus. Veiks bufetas. Pradžią 5 val. po pietų. Kviečiame visus londoniečius ir artimesnių apylinkių lietuvius atsilankyti. Apyl. Valdyba.

Atkelta iš 8 psl. Jis priminė reikalingumą statyti lietuvišką salę, Delhi, Simcoes ir Tillsonburgo lietuviams bendradarbiaujant. Balnys pareiškė: — Jei būtų vienybė, tai saugotume greitą laiką, nes pinigų klausimas yra neaktualus.

F. Balnys turi gerų minčių. Tikimės, kad jis ras daugiau tokių lietuviškai galvojančių. Jis pareiškė, kad labai mažai bėra, kurie nerastų bendros kalbos lietuviškuose reikaluose. Salė, tai yra lietuviybės išlaikymas, nes jaunoji karta pamirš visai lietuviškai kalbėti, jei neturės kur susitikti. Jis yra labai patenkintas, kad jo dukrelė, kuri yra čia gimusi, bet skaito, rašo ir kalba lietuviškai. Už lietuvišką kalbą tenka didelė garbė motinai, nes motina su vaikais praleidžia didžiąją dalį laiko. P. Balnienė yra tikrai lietuviškai galvojanči moteris. Jai patinka, kas yra lietuviška. Patinka lietuviškos dainos, ir ji mėgsta dainuoti. Pp. Balniai užsisakė ir „NL“.

Jei daugiau būtų tokių nuosirdžių susibūrimų, kaip per Ignines, tai naujai atvykę lietuvių pritrauktų iš senesnių emigracijos rėmėjų lietuviškų reikalų. Ignas Šajauka irgi liko patenkintas, kad jo vardinės pradžios tokioj geroj lietuviškoj nuotakojo. Šajauka yra jautrus lietuviškuose reikaluose ir, kur tik reikia, jis visur padeda, ar gan, pavadino šią vietą „Heart of America“... J. Sk. ir kels lietuvių vardą. Edas.

SAMUEL'S CAR MARKET INC.

MOKA AUGŠTESNĘ KAINĄ UŽ TAMSTŲ AUTOMOBILĮ ir KEIČIANT JŪSISKĮ ĮVERTINA AUGŠČIAU, NEI BET KURIS PREKYBININKAS MIESTE.

PIRKDAMI VARTOTĄ AUTOMOBILĮ, PAS MUS GAUSITE GERESNĖS SĄLYGOMIS, NEI BET KUR KITUR MIESTE.

TAMSTŲ DISPOZICIJAI TURIME VISŲ RŪŠIŲ NAUJŲ AUTOMOBILIŲ.

TOLIMESNEI INFORMACIJAI KREIPKITES AR SKAMBINKITE

Lietuviui atstovui
Mr. HENRY ADOMONIUI

Mr. J. C. PAQUE TTE, Manager

8945 Lajeunesse, Montreal.
Telefonai: DU — 3289; DU — 7995; VE 6681.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPALAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal. Fitzroy 3292.

A.J. Norkeliūnas

PER SAVO AGENTŲRĄ

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

AŠTUNTI METAI KAIP DRAUDŽIA GYVASTĮ, NAMUS, BALDUS, MAŠINAS, BIZNIUS, SUSIRGIMUS ir NELAIMINGUS ATSTITIKIMUS. BENDRAI SĄŽININGAI PATARNAUJA VISOSE DRAUDIMO SRITYSE.

5637 JEANNE D'ARC AVE., MONTREAL 36

Tel. CL 2363

KAS SKAITO
„NEPRIKL. LIETUVĄ“ —
REMIA LIETUVOS
LAISVĖS KOVĄ!

Jono LADYGOS baldu studijoje

„ARTIS“

priimami užsakymai ir pataisymai sofų, fotelių (chesterfields), „St. Louis Textiles“ medžiagų ir baldų atstovybė fabriko kainomis.

Av. Verdun-Regina kampa
TR. 0952

MONTREAL

LIETUVIŲ DIENOS ORGANIZATORIUS
MONTREALY.

Kanados Lietuvių Dienos organizatorius KLB Hamiltono no ap. valdybos vicepirmininkas K. Baronas pranešė, kad jis tikrai atvyks į Montrealą rugpjūčio 29 d. ir rugpjūčio 30 dieną, „NL“ piknike padarys pranešimą apie Kanados Lietuvių Dieną, kuri organizuojama Hamiltone š. m. rugsėjo mėnesio 5—6 dienomis.

Šiuo pat primename visiems Montrealio lietuviams, kad paskutinė gegužinė - piknikas bus rugpjūčio 30 d. pp. Vekteriu vasarvietėje, prie Mascouche miestelio. Plačiau apie tai sekančiame NL nr.

LANKĖSI NL REDAKCIJOJE

Savaitgalį praleisdami Montrealy ir kitose Kanados vietose lankėsi inž. Liūtas Grinius su žmona iš Čikagos, o taipgi juos lydėjęs p. Markavičius. Iš Rochesterio lankėsi St. Ilgūnas su žmona, inž. Jasulaitis su žmona ir p. Ona Kazlauskaitė. Iš tolimojo Edmontono lankėsi p. Mačionis, viešėjęs pas seserį ir švogerį p. p. Latvius. Jis pasakojo apie mūsų tautiečių gyvenimą ir veiklą Albertos sostinėje.

PAMALDOS LIETUVIAMS EVANGELIKAMS

Montrealyje, St. John's Church, Jeanne-Mnace & Prince Arthur Str., rugpjūčio 23 d. 12 val. Dr. M. Kavolis.

STUDENTAMS.

Tiksli pagyventi lietuvių studentų veiklą, studijuojai ar šį rudenį pradeda studijuoti Montrealio universitetuose ar kolegijose, yra kviečiami užsiregistruoti pas kol. Vytautą Paulių, telefoną TU 7120.

ISLYDĖJO DARBŲ MISKUS

Pas pp. Mačionius būrys bičiulių išlydėję ir Regano miškus Prana Vapšį, kuriam palinkėta geros sėkmės ir iš miškų parsivežti vežimą dolerių.

DAUG ATSLANKYMUŲ IS KITUR

Atostogų metu, ypač savaitgaliais į Montrealį atsilanko labai daug tautiečių iš kitur. Iš Jungtinių Valstybių atvyks ta daugiausia savo mašinomis. Pas vilasaličius pp. Kuprevičius viešėjo iš Bostono giminaitė su šeima. Pas pp. Kuprevičių kaimynus pp. Prazevičius viešėjo dvi pp. Brazauskų šeimos — viena iš

ISNUOMOJAMAS 5 KAMBARIŲ BUTAS, su centriniu aliejiniu šildymu ir kitais patogumais. Teirautis telefonu: TR 4048.

REIKALINGA mergaitė ar moteris lengvam namų ruošos darbiui 2 ar 3 rytmėčius ar popiečius savaitėje. Nuolatinis darbas. Namuose laikoma daugiau ruošos pagalbinių. Teirautis tel. CA 9073, 841 Wilder Ave., Outremont.

PARDUODAMAS prieinama kaina puikus naujas katidžis, 4-rių kambarių ir du sklypai žemės prie pat Goldene Lake ežero, netoli išgarsėjusios vasarvietės St. Agathe. Kreiptis pas Mr. Liudą Freitagą telef. WI 8390, arba pačioje vasarvietėje.

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALIŠKA

prilima: 9 a. m. — 10 p. m.
5303 Verdun A., Verdun,
Telef.: TR 4547.

Dr. E. Andrukaitis

956 Sherbrooke E.
Tel. CH. 7236

New Yorko, kita iš New Britain. Pas p. Januškevičių viešėjo iš New Yorko pp. Alytos ir p. Varnienė. Iš Detroito Montrealy lankėsi p. Milleris. Pas pp. Paukštaičius, St. Michel, lankėsi iš Hamiltono p. Mikuckas. Pas pp. Liesunaičius viešėjo p. Liesunaitienės brolis teis. Baltūsis su žmona iš Čikagos ir p. Bauža su žmona iš Milwaukee. Iš Bostono lankėsi pp. Bacevičius ir p. Razmienė pas Vytautą Razmų.

JŪROS SKAUTAI KVIEČIA VISUS Į GEGUŽINĘ.

Montrealio Jūros skautai šį sekmadienį, rugpj. 23 d., rengia susipažinimo gegužinę Vėžlių saloje, Two Mountains ežere. Vaziuoti 2 Highway link Toronto iki St. Anne de Bellevue. Ten prie kelio pirmųjų šviesų bus skautas, kuris nurodys vietą ir kaip privažiuoti prie krantinės. Iš ten Jūros skautų laivas „Naras“ nuveš į gegužinės vietą. Galima atvažiuoti nuo pat ryto. Jūros skautai kviečia visuomenę atsilankyti ir praleisti sekmadienį tikrai gryname ore.

DVI DIDELES NELAIMES MONTREALY

Praėjusią savaitę nuėjo nuo bėgių 6 vagonai kelivinio traukinio, kuris ėjo 55 mylių greičiu tarp St. Bruno ir Jaques Cartier. Tie 6 vagonai apvirto ir daug žmonių buvo sužeista. Užmuštų nebuvo. Traukinį vedė p. Rimkus.

Kita nelaimė didesnė. Jacques Cartier srity nukrito sprausminis lėktuvas ant namų. Du lakūnai žuvo. Be to, lėktuvas, atsimušdamas į namus, juos padegė ir juose užmušė 6 žmones. Taigi, be lėktuvo šioje katastrofoje žuvo ir 8 žmonės.

LIGOS IR NELAIMES

Visuomenininkas Jonas Pušiška, bedirbdamas Arboratai fabrike, staiga sugriuvo ir nuvežus į Lachinės ligoninę tuč tuojau jam buvo padaryta apendiksų operacija, kuri jau buvo visai pribrendusi. Operacija pavyko ir ligonis jau namie baigia sveikti.

NL platintojas p. Kvietkauskas kas taip pat staiga susirgo ir jis teko paguldyti į Daktarų ligoninę. P. Kvietkauskas taip pat susirgo darbovietėje darbo metu. Sveikatos!

ROSEMOUNTIEČIŲ ŽINIAI.

KLB Montrealio apylinkės švietimo ir kultūros komisija praneša, kad Rosemunte lietuvių šeštadieninė mokykla pradeda savo darbą rugsėjo 12 dieną (viena ir valanda bus pranešta vėliau). Tėvai, kurie savo vaikus dar nėra užregistravę, prašomi tai atlikti kiek galima greičiau. Mokinys registruoja inž. L. Balys (6415—3 Ave Rosemount) ir p. E. Navikėnienė (5515—13 Ave, Rosemount, tel.: RA 24410).

UŽBAIGĖ VESTUVES

Verduniečiai pp. Liesunaičiai, lietuviška tradicija, praėjusį sekmadienį suruošė puikias savo dukters Reginos, ištekėjusios už prof. J. Pikūno, vestuvių užbaigtuves, į kurias susirinko didelis būrys dalyvių ir, be to, nepaprasti svečiai — p. Liesunaitienės brolis teisininkas p. Baltūsis su žmona iš Čikagos ir miškininkas p. Bauža iš Milwaukee, Wisc. Visi užbaigtuvių dalyviai sulaukė jaunavedžių porą po savitines povestuvines kelionės ir juos linksmiai pasveikino. Beje, jaunojo brolis p. Pikūnas dar tebeviešėjo Montrealy ir taip pat dalyvaus užbaigtuvėse.

DLK VYTAUTO KLUBO GEGUŽINĖ

praėjusį sekmadienį buvo sėkminga: suvažiavo daugiau 100 mašinų, buvo gerai pasivašinta ir pasilinksmita. Muzikantais buvo J. Mačionis ir P. Petronis.

Didžiai Gerb. Pone

Redaktorium.

Prašau neatsisakyti patalpinti jūsų vedamajame laikrašty šį viešą laišką.

Laiškas Hamiltono L. B. Valdybai ir kun. Tadarauksui.

Š. m. liepos mėn. 26 dieną, kaip Hamiltono visuomenei jau yra žinoma, kun. Tadaraukas pamokslu tema pasirinko mano asmenį (įvardino pavardę) — mano praeitį ir dabartį, būk aš savo palaido gyvenimo pasėkoje pradėjęs jį, kun. Tadarauką, pulti asmeniskais laiškais, kurių tvirtino gavęs jau šešetą. Palaidumą išvedė iš fakto, kad aš esą palikęs žmoną su vaiku Lietuvoje, čia susidėjęs su kita, su kuria išgyvenęs 7 metus. Nors, jis, kun. Tadaraukas, ir padaręs viską, kad ta moteris ištėkėtų už kito, svetimtaučio, bet esą sužinojęs, būk ta moteris nesivaržydama viešai susitinkanti su manimi ir kažką tuo demonstruojanti. To dėl jis pasišaukęs ją į kleboniją, išbargęs ją vyro akivaizdoje už jos tariamą palaidą gyvenimą, ko pasėkoje gavęs iš jos laišką, reikalaujantį įzeidimą viešai atšaukti.

Toliau nusiskundęs sunkiomis kunigo pareigomis ir stoka laiko gilintis į smulkmenas, kad apie tai painformavęs Kuriją ir jos sutikimu mane ir paminėtą moterį išmetęs iš parapijos vienienis metams laiko.

Dar prieš tai nupiešęs neteišingą mano laiškų intenciją (kurį gavau tik 3 8 mėnesių laikotarpį), perskaitė iš pirmo laiško, rašyto pr. m. gruodžio m., keturius sakinius ir gale P. S., kur pasakyta jog pasilieku teisę šį laišką paskelbti viešai.

Toks kun. Tadarauksas pasiėgimas, kad jis paskelbė mano vardą viešai, suteikė man teisę taip pat viešai atsilepti.

Kunigas savo tokiu šališku pamokslu savo norimą tikslą bent laikinai yra atsiekęs, kadangi tam tikra kolonijos dalis dar nežino, kas ištikrųjų už viso to slepiasi.

Tiesa, kun. T. esu rašęs tris laiškus 8 mėnesių laikotarpyje, bet ne tokiu tikslu, kaip jis skelbė bažnyčioje. Tuose laiškuose yra primintos jam jo tokios ydos ir tokie dalykai, kurią čia ir nepatogu skelbti. Be to jis buvo prašytas neskleisti netikrų žinių.

Kad mano su kun. Tadarauksu asmeniniai santykiai yra ne tvarkoje, hamiltoniečiams nėra paslaptis. Bet tai ne nuo to lai

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOTERŲ D-JOS

Montrealio skyrius rugpjūčio 23 d., sekmadienį, rengia gegužinę — pikniką pp. Mozuraičių ūkyje. Vietoje bus galima gauti gaivinančių gėrimų, pieno, sūrio, skanios kiaušienės ir pyragų. Bus muzika ir kitokių netikėtumų. Kviečiami visi dalyvauti. Kurie negali savo mažomis, bus specialus autobusas, kuris už 2 dol. veš tuojau po 9 val. mišių, 10 val. ryto. Kurie nori vykti autobusu, prašomi iš anksto užsirašyti pas Navikėnienę, tel.: RA 24410, Baršiauskiene, tel.: 64781, O. Stankūnaitė, tel.: HE 7398 arba klebonijoje. Piknikų vietą galima pasiekti vykstant iš Montrealio 18 keliu, vėliau 15 sukuti į vienuoliktą kelią ir prie pat St. Line miestelio, išsukti į kairę pusę ir dar pavažiavus apie 4 mylias yra p. Mozuraičių ūkis prie upės. Prie išsukimo vietos į kelią bus užrašas į Mozuraičių ūkį.

Visi svečiai mielai laukiami. Blogam orui esant gegužinė neįvyksta.

SUGRĮŽO IŠ IDOMIŲ ATOSTOGŲ

Sanmišeličių pp. Paukštaičių sūnus, kaip pasižymėjęs kadetas, buvo gavęs vasarą įmą garsoje Kanados turizmo bei kurortinėje vietoje, Kor-diljerų kalnų pašlaitėse, prie Alberto - Britų Kolumbijos ribos, kur turėjo kadetų, suvažiavusių iš visos Kanados, sto vyklą ir labai gražiai praleidoo vasarą.

ko, kaip jis bažnyčioje aiškino ir ne ta visai priežastis, kaip kad jis stengiasi pasakyti.

Istorija prasidėjo prieš tris su puse metų, kai jis sumanė mane pastatyti prieš savarankiškai, be jo žinios, savo veiklą plečiančius sportininkus, be jo atsiklausimo besioorganizuojančius menininkus, chorą, kvartetą. O kai vėliau išliko kun. Tadarauksko skandalingas salės (dabar „Dainava“) paveržimas iš L. B-nės ir po visiemis atmintino kun. Tadarauksko išbėgimo iš visuotinio B-nės su sirinkimo, jis, kun. T., padėjęs ant manęs kryžių. Todėl pasaka apie tariamą jam kerštavimą dėl moters vedybų su svetimtaučiu yra kunigo sąmo niingai sugalvota.

Santykiams su manimi atstatyti, kun. T. yra siuntęs pas mane savo žmogų, skambinęs telefonu daugiau kaip prieš metus laiko. Galutiniam rezultate, pastarasis, dengdamas tai, ko aš čia negaliu, kaip jau pasakiau, paminti, ėmė mane pulti. Taigi kitos išeities ir nebuvo kaip tik šne kėtis laiškais.

Dar kartą pabrėžiū, kad pasakytas laiškas nepasišioviau kunigą apšmeižti arba jam grąsinti, kaip jis teigia. Laiškų adresavau kunigo T. vardui, kas reikiška, kad vengiau viešumos. O vien tik todėl, kad visas reikalas neatsidurtų ten, kur nereikia ir kad tuo ne būtų sukompromituota mūsų kolonija, ypač mūsų bažnyčios dvasinis vadovas.

Suprantama, kad pamokslu metu negalėjau atsisiksti. Todėl vardan teisybės tai padaryti tegaliu tik per spaudą.

Nors kunigas ir grąsino man teisomis ir policija, tačiau mano pagrindinis noras ir toliau lieka reikalą likviduoti namie, bet jau jokiū būdu ne dėl baimės.

Todėl šiuo savo laišku kreipiuosi į Hamiltono L. B-nę prašydamas sudaryti trečiųjų teisumą, į kurio sudėty įeity ma žiausia du kunigai iš kitų parapijų, vietos bažnyčios komiteto pirmininkas, bendruomenės pirmininkas, du teisininkai ir bent du eiliniai bendruomenės nariai, pakviečiant prieš jį kun. Tadarauksą ir mane. Teisman patieksiu medžiagą iš ko paaiškės, kur šuo yra pakastas ir kad bažnyčia panaudojama savo asmeniniams reikalams. St. Beipšys.

51 Robinson St., Hamilton, Ont., iš ko paaiškės, kur šuo

SUSIRINKIMAS, KURIS VISIEMS IDOMUS

Sveikatos ir nuo nelaimingų atsitikimų niekas geriau ne draudžia kaip Susirvenijimas Lietuvių Amerikoje, trumpai — SLA. Dabar vyksta SLA vėjus, kurio metu įstoje į SLA gauna lengvatų. Visi, kas norėtų į SLA įstoti, prašomi atsilankyti į visuotinį susirinkimą, kuris įvyks šį sekmadienį, rugpjūčio 23 d. tuoj po pamaldų 377 Willibord. Nesusimokėjusieji būtinai prašomi susimokėti nario mokesčius. Naujai priimti nariai yra šie: p. Kavaliūnaitė, p. Knystautas ir p. Kenstavičius, net iš Britų Kolumbijos.

LIETUVIS PRADEDA BIZNĮ

Klemas Kiaušas Ville Lasale užplanavo ir pradeda naują biznį — steigia medžio dirbinių dirbtuvę. Įmonėje bus daromi langai, durys, garažų durys ir kita. K. Kiaušas yra patyręs specialistas. Jis tikisi, kad jo dirbiniai bus žymiai pigesni negu kitose įmonėse. Jam kol kas talkins Kazimieras Leknickas. Tikimasi, kad įmonė turės pasisekimą. Kol įmonė dar nepradėjo veikti, interesuoti gali teirautis telefonu TR 4048.

TAI BENT RESTORANAS?

Sanitarinė priežiūra nubaudė tūlą restorano savininką, 60 dol. bauda už tai, kad jis Wellingtono gatvėje kratė išmatų dėžes ir jose rastomis maisto liekanomis maitino savo klientus.

TORONTO

LIETUVIŲ BANKELIS AUGA IR STIPRĖJA

Vos tik tai prieš keletą mėnesių įsikūręs, lietuvių bankelis (credit union) gražiai ir tvarkingai ir populiarėja. Kai reikėjo pasirašyti steigimo petiją, buvo nelengva surinkti 20 parašų; bankelio steigiamajame susirinkime jau dalyvavo apie 60 narių, o dabar narių jau yra 114.

Bankelis jau turi 10.000 dol. indėlių. Gauti indėliai tuojau yra leidžiami į apyvartą — duodamos paskolos. Jau keliolika narių pasinaudojo paskolomis, pasiskolindami vieni po 500 dol., kiti — po 1.000 dol. Tiesa, už paskolas imama mums neįprastas nuosimtis — 12 proc. palūkanų. Bet šiame krašte tai normalus dalykas. Nors didieji bankai oficialiai skelbiai imantik 6 proc. palūkanų, bet kai priskaito mokesčius ir visokių patarnavimus, tai susidaro irgi apie 12 proc. O visokių privačios skolinamos bendrovės ima iki 20 proc. palūkanų.

Bankelio geram vardui daug padėjo ir tas, kad į jo valdomuosius organus buvo išrinkti trys Lietuvoje buvę bankų direktoriai, būtent: P. Šernas, J. Matulionis ir F. Senkus.

Bankelio būstinė yra lietuvių namuose, o operacijos yra atliekamos penktadieniais nuo 7 iki 9 val. vakaro.

ATVYKO IŠ SENOJO PASAULIO.

Antanas Jackevičius, šiomis dienomis apsigyvenęs Toronte, be ko kita pareiškė, kad jis, plaukdamas graikų linijos laivu „Anna Salen“, tarp tūkstančių imigrantų neuztikęs nė vieno mūsų tautiečio. Didžiausią imigrantų skaičių dabar sudarą vokiečių kilmės asmenys. Laivas iš Bremeno uosto išplaukė į Quebecą rugpjūčio 3 dieną.

P. Jackevičius Vokietijoje dirbo lietuvių darbo kuopose prie Amerikos kariuomenės, taip vadinamame „Bridge Platoon“ vienete Kaiserslautern mieste. Vakaru Vokietijoje gyvenęs dar tam tikras skaičius mūsų tautiečių, kurie atitiktų Kanados imigraciniams reikalavimams.

J. J. Juškaitis.

ATVYKO IŠ VENEZUELOS

P. Šerkšnys išgyveno Venezueloje apie 5 metus. Tuvų Venezueloje esą apie 800. Visi nebologai įsikūrę ir gerai gyvena, tik sunku dėl klimato. Ir jis pats apleido Venezuelą.

Margis Vaisinė

JONAS V. MARGIS — VAISTININKAS
19 St. John's Rd. (prie 3131 Dundas St. W.) Toronto.
Receptams naujiesiems ar seniesiems — tik paskambink ar parašyk — mes pristatysime kuo greičiausiai. Pristatymas visa me mieste VELTUI. Taip pat turime: trejos devyneris, ramunėlių, Celsijaus termometrų, (foto reikmenų, mažų vaikų valgių, 4711 odelono, vitaminų ir tt.
Telefonas MU 9543.

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perdavimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos, pilietybės, paskolų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos. — Visokeriopos informacijos. — Lietuvių interesus gina prityrę specialistai, studijavę Ameriko ir Europos universitetuose.

UŽEIKITE ARBA PARAŠYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUŠKAITIS

932 Dundas West, Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880.

PIRMOJI LIETUVIŲ

Real Estate Istaiga

TORONTE.

NUOSAVYBĖS ARBA BIZNIO PIRKIMO AR PARDAMOS VIMO REIKALAI, PASKOLŲ GAVIMO, NAMŲ AR BIZNIO APKAINAVIMO IR TEISINGO PATARIMO REIKALAI KREIPKITES Į MŪSŲ ISTAIGĄ BE OBLIGACIJOS.

ESU TORONTO Miesto gyventojas per paskutinius 25 metus.

AL GARBENS - Garbenis

REAL ESATE and BUSINESS BROKER

1486 DUNDAS ST. W., TORONTO, Ont.

Telefonas LO 2738. Vakaraš HY 1543.